

Československo

Nový americký velvyslanec v Československu Adrian Basora se během návštěvy Slovenska sešel se slovenskými novináři. Kromě jiného řekl, že americká vláda zatím neuvažuje o otevření velvyslanectví v Bratislavě. Bude se o tom uvažovat, až když se Československo skutečně rozdělí na dva samostatné státy.

■ VILNO, Litva

To, co udělali občané této maličké, malebné bývalé sovětské republiky, vypadá na první pohled podivně, poplašeně a dokonce zlověstně. Je tomu méně než tři roky, co Litevci prohlásili svou samostatnost, a již při nedávných volbách zamítli podnikavé vlastence, kteří získali svobodu pro jejich zem. Zvolili zbytky staré, nenáviděné komunistické strany, která 50 let držela Litvu pod nemilosrdnou patou Moskvy. Ale toto není malý krok zpět pro Litvu, ani to není pomsta dřívějšího Sovětského svazu. Málo zdejších občanů očekává, že vítězství bývalí komunisté — znovuzrození jako sociální demokraté — vrátí zem zpět k totalitnímu zřízení a ústřednímu plánování.

Místo toho se v jejich volbě odráží ty nejstarší tradice americké demokracie. Litevci použili svého práva vyhodit jednu skupinu "flákačů" — a dát starým "vyžiračům" novou možnost.

Nová nezávislost vlastně nevynesla na povrch to nejlepší v této zemi s 3.7 milionu lidí, která po 11 století odrážela různé větší agreory v zoufalé snaze zůstat naživu.

"V celé naší historii, my Litevci jsme vždycky s někým bojovali," řekl Jonas Mikelinškas, respektovaný akademik a žurnalista. "Na neštěstí teď, když jsme svobodní a nezávislí a nemáme žádného zahraničního nepřítele, bojujeme mezi sebou."

Ať už bylo zdrojem nesnází cokoli, dává se vina prezidentu Landsbergisovi a jeho vládnoucímu hnutí, zvanému Sajudis, které vedlo k nezávislosti, a teď dostalo jen 35 křesel v novém parlamentě s 141 místy. Demokratická strana práce — strana bývalých komunistů — získala jasnou většinu — 79 křesel. Vůdce této strany Algirdas Brazauskas bude pravděpodobně zvolen za presidenta, až se parlament sejde tento týden.

Brazauskas, 60, není žádný "ne-

obrácený bolševik". Je to reformátor jako ruský prezident Boris Jelcin. Teď se jeho demokratická strana práce hlásí k sociálně demokratickým ideálům, a zdůrazňuje svou oddanost demokracii a posílení litevské nezávislosti. Vůdce strany říká, že jejich hlavním cílem bude "oprávnění", ne zrušení hospodářských reforem volného trhu.

Bude to úloha herkulovská.

■ SARAJEVO, Bosna

Slibné zastavení boje se prakticky zhroutilo v neděli v největším bombardování Sarajeva dělostřelctvem od doby, kdy začlo přiměřit před deseti dny.

Jinde, válečné lodě NATO a západní Evropy začaly plnou blokadu Srbska a Černé Hory v Jaderském moři, zatímco pro trpící lid Bosny se objevily první potvrzené zprávy o smrtící nemoci — tyfu — a nařčení, že Srbové používají raket Scud.

Vyšší důstojník bosenské armády řekl, že asi 12 raket bylo přestěhováno z města Banja Luka, které je teď pod srbskou kontrolou, konvojem minulou středu a instalováno v městě Modrica a Odzak.

Ale snad právě tak hroživou byla zpráva o vypuknutí tyfu v Bosně. Světová zdravotnická organizace v Ženevě hlásila, že nedávno bylo potvrzeno asi 25 případů této nemoci v oblasti Jajce, převážně muslimském městě, kterého dobyli Srbové koncem minulého měsíce. Ale říká, že pravdivý počet bude asi mnohem vyšší. Agentura UN oznámila, že zdroj této nemoci, která může být osudná, není — li léčena, je skoro určitě nakažená voda v Jajce.

■ WASHINGTON

Experté na obranu se obávají, že rozšiřování poměrně levných raket — cruise missiles — hrozí opatřením silných nových zbraní rozvojovým zemím.

Tyto okřídlené zbraně poháněné jety by mohly být mnohem víc ničivé než balistické střely jako iracký Scud. Scud má přesnost asi půl míle, kdežto cruise missile může trefit cíl s přesností asi 40 stop. Přijímač v této raketě může použít signálů, vysílaných ze satelitů se systémem, určujícím polohu v prostoru, což přispívá k přesnosti střely.

Jeden z nezávislých expertů, Irving Lachow, znalec zbraní, který píše doktorskou thezi o raketách řekl: "Můj názor je, že cruise missiles nebudou hrozbou pro Spo-

HASIČ — HRDINA

Lt. Chris Reynolds dobře držel dítě, které zachránil z hořící budovy v Holyoke, Mass. Oheň usmrtil tři jiné děti a poranil nejméně sedm osob. Náměstek šéfa Douglas Moran řekl o Reynoldsově záchranném úsilí: "Nikdy jsem neviděl něco tak statečného."

jené státy, ale budou problémem pro Střední Východ, kde jsou země blízko sebe."

■ LONDÝN, Velká Británie

Šok nad zhoubou, způsobenou ohněm ve Windsor Castle způsobil pochyby o opatřeních proti ohni, která byla považována za příliš nákladná. Britský tisk přidal "palivo" k debatě zprávou, že oheň byl způsoben tím, že lampa zapálila tekutinu, používanou k čištění malovaných obrazů. Zprávy kvotovaly nejmenované vyšetřovatele a sdělily, že tekutina se nešťastnou náhodou rozlila na halogenovou lampu a tím vznikla koule ohně, která proběhla celou sekci hradu. Oheň zuřil 30 hodin.

Tento největší obyvaný zámek na světě, 800 let starý, neměl žádný systém stříkaček na hašení (sprinkler system), a před pěti lety byl zmenšen počet členů jeho hasičského sboru královskou ekonomizační akcí; v zničeném křídle nebyly dveře proti ohni.

Zrestaurování zámku bude stát, podle odhadů, miliony dolarů. Britská vláda říká, že bude krýt větší

část výdajů, ale mnozí členové parlamentu míní, že by to měla zaplatit královna.

Intelligence Digest (I.D.) — Mírové debaty nebyly zdrženy jen kvůli americkým volbám, ale také kvůli vnitřní domácí politice v Izraeli a v arabských státech. Izraelský ministerský předseda Jicak Rabin, ačkoli by rád došel k dohodě, nemůže schválit úplné vrácení území Golanových výšin Syrii, protože v kampani slíbil, že to neudělá. Odchýlit se od svého slibu by bylo pro něj politicky nákladné. Také ho brzdi neúspěch vlády zlepšit hospodářskou situaci Izraele a vnitřní bezpečnost. Mezitím syrský prezident Hafez Assad si chce udržet vedení arabského světa tvrdě linie. Proto by pro něj bylo hanbou přijmout cokoli jiného od Izraele než úplné vrácení Golanových výšin. Egypťané nejsou schopni hrát jakoukoli vůdčí roli v mírovém procesu, protože mají své vlastní potíže doma s neklidem mezi fundamentalisty.

Czechoslovak Daily Herald
DENNÍ HLASATEL
Established 1891
6426 W. CERMAK ROAD, BERWYN, IL. 60402
TEL.: (708) 749-1891 and 749-1898 — FAX: (708) 749-1935
Second class postage paid at Berwyn, Illinois
Published Wednesdays and Sundays, except holidays

SUBSCRIPTION PRICES (CENY PŘEDPLATNÉHO):

UNITED STATES		CANADA (in US Dollars)	
Daily and Sundays (Denní a Nedělní)	Sunday Only (Nedělní pouze)	Daily and Sundays (Denní a Nedělní)	Sunday Only (Nedělní pouze)
3 months \$25.00	\$15.00	3 months \$30.00	\$18.00
6 months \$42.00	\$28.00	6 months \$55.00	\$33.00
12 months \$80.00	\$50.00	12 months \$99.00	\$60.00

Denní a Nedělní Hlasatel je otevřenou tribunou pro všechny čtenáře, bez rozdílu politické či spolkové příslušnosti a náboženského vyznání. Upozorňujeme, že redakce se nemusí vždycky s uveřejněnými články stotožňovat. Redakce si vyhrazuje právo zkracovat zasláné články. Zasláné rukopisy se nevracejí. Za směnu adresy účtujeme \$3.00.

OVERSEAS in US Dollars
3 months \$ 45.00 \$26.00
6 months \$ 84.00 \$45.00
12 months \$150.00 \$78.00

First National Bank of Cicero
The Foundation of a Solid Community.
CALL ON US! 700-5000
Serving Our Community Since 1921

- 24 Hour Cash Station
- Two Locations
- Free Parking
- Drive-Up Banking
- Complete Trust Services Available

6000 West Cermak Road, 250' South Cicero
Cicero, Illinois 60650, Phone 700-5000, Member FDIC

A PINNACLE BANK

Bosenský uprchlík si veze na trakaři své svršky kolem ozbrojených vozidel UN, na periferii města Travníku.

Bud' hajzl, to se vyplácí!

Ing. Jaromír Thuma, Praha

Občane postkomunistické země, odhod' veškeré morální zásady, pokud jsi vůbec kdy nějaké získal, staň se "hajzlem" mezi lidmi, budeš oslavován a vážen. Zahod' bohatství ducha a vrhni se na bohatství pozemského mamonu. Vůbec nezáleží na tom, jak jej získáš. Každý způsob je dobrý. Můžeš krást, podvádět, jen když to sype! Jsi—li blb a myslíš si, že s poctivostí někam dojdeš, jsi na špatné cestě. S tím se nikam nedostaneš. A nějaké znalosti? Nesmysl! I kdybys měl na Nobelovu cenu, nic ti to nedá. Nezahodíš—li všechny ideály, zůstaneš jen velkou nulou!!!

Ano, to je krédo velké části našich občanů. Vychoval je k tomu komunismus a žijí tím. Pro mnohé takové je morálka stejně nepochopitelným pojmem, jako Einsteinova teorie relativity. Jsou nakaženi nemocí, která je mnohem zhoubnější než AIDS, Je to "ztráta lidskosti!" Není provázena horečkami, neprojevuje se žádnou hyzdící vyrážkou. Lidé, dají—li se vůbec ještě lidmi nazývat, nakažení touto nemocí, dokáží jít za svým osobním blahem tak říkajíc "přes mrtvolu".

Komunismus dělal vše pro to, aby z lidí vymýtil veškeré základy morálky a především víru v Boha. Místo toho rozšéval jedovatě sémě sobectví a nenávisť. Z lidského slovníku vyškrt skromnost a nahradil ji namyšleností svých "internacionálních pravd". Kroutil si charakter podle svého obrazu. Kdyby se to odehrávalo ve středověku, bylo by to prohlášeno za dílo ďáblovo. Dnes je to jen malý prohřešek minulosti, který je dávno promlčen. Ve středověku by hlasatele takových zhoubných myšlenek postavili na pranýř, nebo upálili. Dnes je tolerujeme. "Huba", dříve plná výroků syfilitického Lenina, chrlí dnes na svém okolí vodopády prázdných slov o humanitě a lidskosti. Drže tím zakrývá svoji vlastní podstatu, svoji morální špinavost a zpravidla úspěšně! Zpravidla je teď "podnikatelem", který si žije podle svého a kterého vůbec nezajímá zda jiným vůbec na život zbývá.

Šel jsem od Můstku k Národnímu divadlu. Předě mnou kráčela skupinka současných podnikatelů. Nechtěně jsem v chůzi vyslechl část jejich rozhovoru, byl totiž tak hlasitý, že se nedal přeslechnout. Poslyšte, co si říkali:

1. hlas: "S tou naší humanitární organizací to budeme muset skoncovat. Sice to za ten rok hodilo pěkných pár táců, ale už to nemá perspektivu. Budem to muset zabalit."

2. hlas: "To už jsem ti říkal před měsícem. Ted' bychom se měli vrhnout na zastavárny. Jinak se nehne. Ty také s tím svým platem doktora v nemocnici nikam nedojdeš."

1. hlas: "To také vím, ale nějaký bazar nám těžko něco hodí."

2. hlas: "Tak to jsi vedle, to hodí balík. Lidé ted' budou mít čím dál tím větší dales a aby přežili, tak se budou zbavovat všeho, co bude mít nějakou cenu. A tam je naše šance. Rozklepaná sklerotická bába nám přinese zlaté náramky, aby měla druhej den na večeři. My jí ho oceníme jako pozlacený stříbro, dáme jí pár babek a další den ho stělíme za pár táců nějaké šlapce. Bába bude spokojená, že bude mít na chleba a my si dáme bene u Malříů (nejluxusnější a nejdražší restaurace v Praze na Malé Straně — pozn. autora)."

V té chvíli se mně začalo dělat špatně. Byli jsme nedaleko Národního divadla, u kostela sv. Voršily. Tam se stalo cosi, co mne zcela dorazilo. Ten první se v chůzi obrátil ke kostelu, za mírné úklony se pokřivoval a kráčel dál. Na dotaz druhého, co blbne, stroze odpověděl: "Co by, to si nedovedeš představit jak na to lidi dají, když si myslí, že jsem věřící. Ve špitále ti hned strčí do kapsy o stovku víc". Dál myslím není třeba slov.

Žijeme v hrozné době, plné rozporů a zmatků. Ještě jsme si nestačili uvědomit, že lidská morálka je tím základem, na kterém lze stavět. Nelze ji koupit, musí být součástí člověka. Pokud si to uvědomí všichni, kteří chtějí žít ve skutečné demokracii a budou sami v sobě hledat tyto ztracené hodnoty, budeme mít naději do budoucnosti. Chceme—li někdy "vykročit do Evropy", musíme tam vykročit jako lidé. Jinak nás Evropa bude dál pokládat jen za barbary z východu. Přestaňme tolerovat mezi sebou "hajzly", vraťme se k lidství a budeme zas váženi od celého kulturního světa!

Prohlášení Náchodská výzva

Podepsaní účastníci Mezinárodní konference pro záchranu republiky, konané dne 24. října 1992 v Náchodě, Československo
konstatují

že organizovaný rozpad státu je neústavního charakteru a proto se
usnesli

1. Vyzvat Ústavní soud ČSFR k přezkoumání ústavnosti postupu současných politických reprezentací
2. Upozornit Radu bezpečnosti OSN na nebezpečí destabilizace celé oblasti střední a východní Evropy v důsledku protlůstavního rozpadu ČSFR, který má antidemokratický charakter a je tedy v rozporu se všeobecnou deklarací lidských práv a svobod OSN.
3. Požádat vlády velmocí a členských států zemí ES, aby nepodporovaly protlůstavní a protizákonný postup představitelů československého státu.
4. Požádat tyto vlády o iniciaci přezkoumání rozpadu ČSFR z hlediska mezinárodního práva a upozornit na důsledky ústavně právní stability všech členských států OSN.
Doporučit expertizu právní komisi OSN, popřípadě Mezinárodního soudu v Haagu.
5. Obrátit se na předsednictvo federální vlády a Federálního shromáždění ČSFR s upozorněním na protlůstavní postup politických reprezentací a žádat celostátní referendum.
6. vyzvat exilová sdružení k přípravě podpory národů Čechů a Slováků ze zahraničí, dojde—li v důsledku násilného rozpadu státu k občanské válce.

Za účelem obrany národní svébytnosti a státní suverenity
se ustavuje

ČESKOSLOVENSKÁ LIGA,

která bude působit na celém území Československa a požádá o registraci v rámci platných zákonů jako společenská organizace otevřená všem bez ohledu na stranickou příslušnost.

Ve své činnosti bude Československá liga pracovat se všemi organizacemi v Československu i exilu, které budou bojovat v zájmu zachování společenství státu.

Text tohoto prohlášení — Náchodská výzva bude předán sdělovacím prostředkům v ČSFR a v zahraničí.

Předseda Československé ligy: Miroslav Řezníček

Tajemník: Karel Netrešta

Pokladník: Jan Matuška

Kontaktní adresa v ČSFR:

Karel Netrešta, Železniční kolonie 287, CS-547 01 Náchod

USA

V USA žije 1,882.897 Slováků. Úřad pro sčítání lidu v USA vydal konečnou zprávu o složení obyvatelstva USA na základě sčítání v r. 1990. Celkem 1,882.897 obyvatel se přihlásilo k slovenské národnosti. Čechů je v USA 1,300.120 a za Českoslováky se přihlásilo dalších 315.285. Největší národností v USA jsou Němci, skoro 56 milionů, dále 38 milionů jsou Angličani.

Intelligence Digest — Náklady na sjednocení Německa stoupají. Agentura na privatizaci, Treuhand, odhaduje, že hodnota dřívě východoněmeckých firem v počtu 8,500 není vyšší než \$56 bilionů. V roce 1990 byl odhad \$431 bilionů. Bylo také oznámeno, že zisky dosažené z prodeje majetku, kdysi v rukou tajné policie Východního Německa a armády, nebudou dost velké, aby kryly veliký schodek agentury.

BERLÍN, Německo

V Německu byli nedávno zatčeni tři Poláci, kteří se snažili prodat nukleární hlavici z bývalého Sovětského svazu, zároveň s deseti kilogramy 235 a kasia 137. V jiném případě bylo zatčeno sedm lidí v Mnichově německou policií, protože měli u sebe 2.2 kg vysoce

obohaceného urania. Na začátku tohoto roku bylo nalezeno na parkovišti ve Vídni kvalitní uranium k výrobě zbraní. Prodáváči hledali kupce ze Středního východu. Není přesně známo, jaké množství nukleárního materiálu bylo tajně vyvezeno z bývalého SSSR, a komu byl materiál prodán.

Intelligence Digest — Podle zpráv disidentské skupiny People's Mojahedin koupil Iran čtyři nukleární hlavice od bývalé sovětské republiky Kazachstanu. Skupina také tvrdí, že několik expertů z Kazachstanu je teď v Iranu a pracuje v iránském programu nukleárních zbraní. Tyto hlavice mají být součástí raket Silkworm, vyrobených v Číně. Vyjednávali o tom v dubnu vrchní státní úředníci Iranu a Kazachstanu.

News Reports — Papež Jan Pavel II. přijal pozvání od izraelského ministerského předsedy Šimona Perese k návštěvě Izraele. Papežova návštěva je posledním krokem k procesu normalizace styků mezi Vatikánem a Izraelem, začatém v červenci. Vztahy mezi Vatikánem a Izraelem byly v minulosti ovlivněny starostmi Vatikánu o Palestince, z nichž mnozí jsou křesťané.

Sejček, JUDr. Skácel a další.

Dr. Kobliha ve své "Náchodské konzultaci" jak své vystoupení nazval zdůraznil, že proti nám občanům, zastáncům společného státu, stojí vrcholní manipulátoři, kteří mají k dispozici miliardy na podporu své rozvracečské činnosti. My proto proti nim máme ale svá srdce a mozky. Řekl, že my jsme pokračováním idejí státnosti a musíme naslouchat své historické politické zkušenosti a instinktům. Řekl, že bude—li pan Josef Novák dělat vše jen aby uživil rodinu, národ nepřezíje, ale nepřezíje dlouho ani pan Novák.

Pan Miroslav Dolejší mluvil o strategii sil politického podsvětí, které využívá všech prostředků ke zvýšení své moci. Je pochopitelné, že rozšíření jejich vlivu brání státní svrchovanost a její obrana. Proto se snaží rozložit státy. A Československo právě dnes pocítuje bezprostřední nápor sil politického podsvětí nejvíce. V historických pohledech se vrátil k dějinám tohoto vlivu a uvedl detaily jak právě chartisté byli instruováni k celé akci tak zvané sametové revoluce a všeho toho co dnes prožíváme.

Pan. J. Valenta upozornil na nebezpečí konfrontace po možném rozdělení a řekl: "Dnes není jediné síly ve státě, které bychom mohli věřit. Politické strany jsou ve stavu naprostého chaosu a rozpadu. A mezi těmi, kteří národ zradili jmenoval Lidovou stranu Československa, nyní zcela kolaborantskou a spolupracující na rozpadu státu. Tolik alespoň ve stručném nástinu.

Důležitou částí pořadu jednání byla závěrečná deklaráce nazvaná "Náchodská výzva", odhlasovaná 32 hlasy (2 se zdrželi hlasování). Z ní vyplývá celá řada úkolů, které bude naplňovat k tomu účelu ustavená Československá Liga. Liga byla prohlášena za paralelu Mezinárodního hnutí za demokratické Československo.

Dne 27. října ve čtyři hodiny odpoledne proběhla na Václavském náměstí mohutná manifestace za účasti nejméně deseti tisíc občanů. Promluvil zde osmnáct řečníků značné části politického spektra, včetně podpůrců nerozděleného Československa z Německa a Velké Británie

Řečníci se setkali s Klausovskou klikou složenou očividně z profesionálů, která se snažila shromáždit lidu rozbít. Shromáždění předcházel od dvou hodin "pohřební" průvod, oznamující konání manifestace. Členové Demokratické strany, Národně demokratické strany a Strany pro sociální spravedlnost nesli "rakev" přikrytou československou vlajkou a standarty o tom jak pan V. Klaus bude pohřbívat republiku. Průvod procházel Václavským náměstím, Příkopy, Celetnou ulicí, Staroměstským náměstím a skončil pod sochou Svatého Václava opět na Václavském náměstí. Zdá se, že právě tento průvod způsobil poměrně vysokou účast občanů, poněvadž plakáty vylepené v předvečer byly v noci kýmisi pečlivě strhány.

Dne 28. října měl zamluvené Václavské nám. pan Dr. M. Sládek, pro manifestaci Republikánů. Manifestace byla sice vzorně organizačně připravena, ale byla bohužel jen republikánským politickým rally než výzvou k celonárodnímu zápasu o zachování Československa. Pan Dr. Sládek sám, očividně nepochopil smysl 28. října.

Celkově bylo ostudné, že Václavské náměstí, které jindy na tento nejvýznamnější svátek Republiky bylo zaplaveno prapory, naše československé vlajky vlály pouze na budově Národního muzea, paláci Státní banky a Melantricha. Národní tisk, ani televize a ani rozhlas 28. října nevzpomněly. Jako by byly zcela ovládnuty už jen Zombi či hotentoty. Referáty o hořejších manifestacích v masmédiích, pokud vůbec nějaké byly, podávaly obraz silně zkreslený a v neprospěch akcí na zachování Československa.

Nový rozvoj škol v...

mají následující programy: Studie Bible, angličtina, němčina, klub pro mládež, zájmové skupiny, tělesná výchova, zájezdy do letních táborů v sousedních státech, a nyní Středisko křesťanské pomoci. Jejich služba mládeži je omezena počtem místností, které jim byly dány k dispozici — z majetku YMCY. S navracením správy jejich budovy, YMCA a YWCA budou mít příležitost plně vyvinout jejich služby mládeži v Hradci Králové. Tyto důležité změny ve výchově jsou vítány a aktivně podpořeny školními inspektory paní Dřevíkovskou a panem Jankovským. Několik soukromých a veřejných základních a středních škol v Hradci Králové jsou ochotny poskytnout tříměsíční pobyt, zkušenost učení, učebnice a Bibli studentům českého jazyka z Katedry slovanských jazyků na Kyjevské univerzitě T. G. Ševčenka na Ukrajině. Nesčíslné množství občanů dobré vůle přispělo k tomuto rozvoji výchovy v Hradci Králové.

Toto jsou zásadní důležité počátky změn ve vývoji výchovy nejen ve východních Čechách, ale v celé zemi. Jsme svědky, že jmenované regionální centrum se probouzí k potřebě demokratického přebudování zdejší společnosti na úrovni duchovní i hmotné. Výchova člověka se stává opět vůdčím prostředkem v této činnosti směřující ke změně společnosti.

Při oslavách zřízení Vysoké školy pedagogické v Hradci Králové biskup Msgr. Otčenášek připomenul posluchačům důležitost zachování důstojnosti člověka v přítomném čase převratných změn v Čechách a záruk rostoucí znalosti vědy, umění.

Mnoho přítomných hodnostářů z českých, slovenských, polských německých, švýcarských a anglických univerzit a jiných škol vysokého učení vyjádřilo ochotu spolupracovat s Vysokou školou pedagogickou v Hradci Králové a poskytnout duchovní a hmotnou pomoc v mezích jejich

lovu dobrou pověst jako významného vydavatele, než přešel před šesti lety k psaní sloupků. A co víc, málo čtenářů dbá na to, co my si myslíme o něm nebo on o nás. Ale jeho neustálé zlomyslné obviňování nás a našeho sloupku, který se blíží k svému 30. roku vyžaduje, abychom vyzvedli fakta obou incidentů.

Sokolski napsal, že Spojené státy věří, že Rafael, izraelský výrobce zbraní, se teď pokouší, "bez souhlasu U.S. prodávat Popeye missile do Singapur, Jižní Koreje, Taiwanu a jiných zemí Třetího světa." V březnu CIA objevila a přidala také Británii, Španělsko, Německo a "pravděpodobně" Čile.

Memo prozradilo, že "Israelci také vyvinuli Star cruise missile," a CIA věří, že jej "prodávají" Číně, "ačkoliv obsahuje americkou technologii."

V memorandu také stojí, že každý nový "nález" o podezříváném prodeji zakázané technologie způsobuje nové "problémy". Pisatel dodává, že společnost Martin—Marietta, která vyrábí HAVE NAP, střelu, která vypadá právě tak jako POPEYE říká, že missile může obsahovat až "99 procent" americké technologie.

Některé z těchto střel a jejich součástky vysoké technologie, včetně nepozorovatelných charakteristik jsou "černé" — příliš tajné, aby se o nich mluvilo. To někdy vede k zmatku kvůli názvosloví.

Ve svém sloupku z 27. března se Rosenthal posmíval naší zprávě, že letadla B—52 z Raksdale Air Force (La.) letěla do saudského vzdušného prostoru a odpálily střely na cíle v Iraku, když začala válka v Zálivu. Zesměšňoval nápad, že by Air Force poslala letadla B—52, "která by probudila celý Irak, než by se přiblížila cíli." Ale Air Force to opravdu udělala, a s dobrými výsledky, ať si Rosenthal myslí cokoliv.

Hlásili jsme, že tato letadla, B—52, nesla střely HAVE NAP, ale Pentagon říká, že nesla AGM 86C, Boeing missiles. Náš omyl byl částečně zaviněn prozrazením nyní pensionovaného Gen. Michaela J. Dugana 16. září 1990, které ho stálo jeho místo jako Air Force chief of staff. Reportér Washington Post Rick Atkinson napsal, že mu bylo řečeno, že "Israel opatřil pro Spojené státy asi dva tucty střel HAVE NAP pro B—52 ze základny Diego Garcia v Indickém oceánu, určených pro Irak.

To nás vedlo k domněnku, že střely, naložené na B—52s v Barksdale byly Have NAPs. Rosenthal správně opravil náš omyl. Ale to nemá co dělat s otázkou: "Prodává" Israel neocenitelnou technologii Spojených států? Odpověď, které se Rosenthal vyhnul je ANO.

Toto vyhýbání se skutečnosti ze strany sloupkaře Times bylo zřejmé 6. listopadu loňského roku, když jsme hlásili novou zprávu o tragedii lodi Liberty. Dwight Porter, americký vyslanec v Bejrutu během Šestidenní války v r. 1967 nás informoval, že věděl ze zachycené radiové zprávy, že izraelský pilot, poslaný, aby napadl U.S.S. Liberty, oznámil po rádiu své základně, že "je to americká loď".

8. listopadu Rosenthal napsal, že když se snažil potvrdit to, co jsme hlásili, "Porter neodpověděl, když jsem telefonoval." Čtenáři novin znají ta slova: The source is running away.

Když Porter četl Rosenthalův sloupek, napsal jak jemu, tak také Maxu Frankelovi, Rosenthalovu nástupci jako vydavateli Times: "Stojím při podstatných faktech, jak je napsali ve svém sloupci Evans a Novak, o útoku na Liberty." V odpověď na Rosenthalovo "inuendo a nepříjemné narážky o mém zapletení do věci," Porter napsal: "Mé jedno jediné telefonní sdělení od Vás bylo na mé telefonní nahrávce, když jsem se vrátil domů příliš pozdě, abych někoho volal."

Ani Times ani Rosenthal neuveřejnili Porterův dopis.

Otázka je, jakou roli tak respektovaný žurnalista jako Rosenthal teď hraje. Arthur Magida, v příznivém profilu Rosenthala Baltimore Jewish Times z 21. února, kvotoval "blízkého přítele" sloupkaře: "Myslím, že je možná příliš blízko čáry, za kterou by byl propagátorem pro Israel. Nebo možná, že ji překročil."

možností.

Důležitým krokem v dalším vývoji Vysoké školy pedagogické v Hradci Králové bude zřízení fakulty managementu zásluhou vedoucího katedry informatiky ing. Jiřího Pavlíčka. Bude sloužit pro přípravu mladých nejenom v teoretických, ale také v praktických oblastech. Rektor docent dr. Oldřich Richterek výstižně upozornil, že žádoucím vývojem této instituce je především kvalita a rozmanitost programů.

Kvalifikovaní profesori, dobrovolníci ze Spojených států amerických a jiných států jsou vítáni. Studenti ze Spojených států amerických a jiných států jsou také vítáni a lze odpovědět na jejich dotazy týkající se podmínek pobytu. Vysoká škola pedagogická v Hradci Králové rovněž hledá příležitost poskytnutí stipendií na amerických univerzitách a univerzitách v jiných státech pro své absolventy.

poznáno, že mnozí inkumbenti dobrovolně odešli z Kongresu (59), vedli kampaň do jiných úřadů (9), nebo byli poraženi v primárních volbách (26). Těch 123 nových členů Domu a senátorů, kteří zaujmou místa v 103. Kongresu, když se sejde v lednu, ve skutečnosti představují slabé zvýšení počtu, který odhadl Spotlight. Tento rok byla 26tiprocentní změna v Domě a 13tiprocentní v Senátu, největší celkový obrat od r. 1948. Mnoho z toho bylo však následkem značného počtu těch, kteří dobrovolně odešli z úřadu.

V nedávných letech kongresní inkumbenti vyhrávali při 96 procentech voleb; a stávalo se skoro nemožným odstranit inkumbenta, který nastoupil druhý termín, kvůli četným stávajícím kongresním výhodám, které pomáhají k znovuzvolení.

HLASY KOUPENÉ INKUMBENTY

Dřívější členové Kongresu si "koupili" znovuzvolení vydáním na kampaň až desetkrát větším než jejich konkurenti. Při takové moci inkumbenta, senátor a reprezentant se musí dopustit nějakého hrubého přečinu, aby prohrál ve volbách.

Podívejme se na příklad na závody, v nichž bylo úředně obviněných 22 kandidátů, kteří zneužili privilegia vydávat šeky na kontroverzní House bank. Pět jich odešlo z Kongresu již před volbami; čtyři odešli do pense, spíše než by znovu kandidovali a pět jich bylo poraženo novými kandidáty v primárních volbách. Avšak přes neklid voličů, o kterém se předpokládalo, že nastal kvůli kongresnímu skandálu, šest ze zbývajících osmi se vrátilo na Capitol Hill.

Jeden z těchto, Rep. Edolphus Towns (D—N.Y.) získal ohromujících 96% hlasů ve svém okrese, přesto, že "hrabivě" napsal 408 šeků, což by bylo poslalo obyčejného občana do vězení.

Tyto kampaně, jako všechny ty, v nichž je u voličů citění proti inkumbentům, jsou významné pro rekordní částku utracených peněz — celkem nějakých \$380 milionů. Všeobecně většina peněz byla rozdělena inkumbentům, ale letos nově zvolené demokratické senátorky Barbara Boxer a Dianne Feinstein z Kalifornie a Carol Mosely Braun z Illinois dohromady utratily \$21 milionů. Pouze čtyři dřívější členové Senátu přišli o svá místa.

KONGRES ZVYŠUJE SÁZKU

Federal Election Commission (FEC — Federální volební komise) shledala v letošním volebním období, že v polovině října se zvýšilo vydání kongresních kandidátů o 25% ve srovnání se stejnou dobou v r. 1990. Celková vydání byla vyšší o 75 milionů dolarů. FEC také zaznamenala, že vydání průměrného inkumbenta Domu bylo o \$85,000 větší ve srovnání s polovinou října r. 1990.

Senátní vydání v polovině října, podle FEC, bylo \$147 milionů, což je téměř o \$4 miliony víc než v r. 1990. V tomto poměrně mírném zvýšení celkového vydání se pravděpodobně odráží skutečnost, že tak málo inkumbentů mělo tuhé soupeře. Avšak oddělená studie washingtonského střediska — Center for Responsive Politics — ukázala, že typický senátor, který volby vyhrál, utratil asi \$2.7 milionů ve srovnání \$1.5 milionů toho, který volby prohrál.

V minulých letech se vyskytlo několik neúspěšných pokusů o schválení v Kongresu finančních reform pro kampaně, ale jeho členové nebyli a nebudou ochotni dobrovolně změnit, pravidla, která jsou tak důležitá pro jejich znovuzvolení.

Očekává se, že demokratická většina se znovu pokusí prosadit své znění reformního plánu pro kampaně začátkem r. 1993 a to s demokratem místo republikána v Bílém domě, a že tato reforma bude konečně uzákoněna. Toto nevěstí nic dobrého pro republikánské oponenty ve všeobecných volbách, nebo pro kohokoliv, kdo bude kandidovat oproti inkumbentovi v Kongresu.

NESTEJNÉ REFORMY KAMPANĚ

Republikáni dlouho trvali na úplném zákazu příspěvků od komisí pro politickou akci, což bylo skoro úplně ignorováno v reformním plánu demokratů. Demokrati chtějí omezit vydání na kongresní kampaně.

Republikáni tvrdí, že kdyby kandidát byl omezen na vydání určité částky na kampaň, prospělo by to inkumbentům, kteří mají možnost využít jistých výhod, za které platí poplatníci (jako bezplatné posílání dopisů a volné použití televize a rádia), takové výhody noví kandidáti nemají.

Demokrati mají kontrolu nad oběma komorami Kongresu, a je pochopitelné, že nejsou ochotni schválit změny, které by mohly ovlivnit jejich moc.

Přes celonárodní kampaň, aby "darebáci byli vyhozeni", rekordní výše nespokojenosti a silný zájem o Rosse Perota, který sloužil jako protest proti korupčnímu systému dvou stran, byli inkumbenti schopni odrazit útok na baštu svých privilegií a přidavků na vedlejší potřeby. Ale toto hnutí neukazuje žádných známek, že by pobývalo sil, a volby v r. 1994, ve kterých se nebude tolik členů dobrovolně vzdávat svých křesel, budou skutečnou zkouškou.

sdělovacích prostředcích dále hráli (a hrají) prim novináři a zpravodajové z té první kategorie, díky jejich počtu, velkou praxí v pochlebování i k převzatému (nebo zachovanému?) technickému zázemí. Zvyklí na poslušnost režimu, neměli žádné potřeby. Jen trochu změnili témata a začali oslavovat jiná jména, vše tak jak byli zvyklí. Vždy byli jenom "hlásmými troubami", rozhláujícími do světa to, co dostali v přidělených notách od vládnoucího klanu. Ti druzí, v minulosti díky své nekonformnosti nuceně mlčící, se brzy dostali do opozice jen proto, že si nebrali ani růžové ani černé brýle, ale dívali se kolem sebe reálně. Chtěli dělat to, co jim bylo do té doby zakazováno. Být novináři, v jejichž textech se nezkradeně zrcadlí skutečnost. A to se zase nelíbilo.

Zkrátka není zdaleka u nás vše takové, jak jsme si po listopadu 89 představovali. O svobodě tisku se více mluví, než je pravdou. Ti skuteční novináři, pro které platí nekompromisně zásady pravdy se jen těžko prosazují. Těžkou pozici však nemají jen z uvedených důvodů. Dostávají se často do konfliktu sami v sobě, díky tomu, že naše současné dění je víc panoptikem, než realitou vykazující nějaký řád. To, co je v jedné chvíli zdánlivě pravdou, to se druhý den jeví přímo opačně. Reportáž, opravdu nezaujatě zachycující nějaký akt, je nepravdivá ještě dříve, než je přepsána na čisto. Jen proto, že ten, koho se týká, bez výstrahy změnil své názory o 180 stupňů. Československý politik, který horlivě před novináři zastával ryze pravicové názory, vzápětí projevil tak výrazné levičáctví, že člověk žasne. Z osoby, která se představuje jako strašně ukřivděná oběť komunismu se za pár dní vyklube dávný spolupracovník bývalé Státní bezpečnosti. Novinářům z té skupiny "vždy tolerantních" to jaksi nevádí. Takovou skutečnost přejdou, nevyjádří se k ní, jednoduše změnil téma. Protože jsou zvyklí psát to, co je žádané a nehledat žádné souvislosti. Vůbec je nenapadne napsat v některém dalším článku "Čtenáři, zmýlil

jsem se, to a to není tak, jak jsem psal před několika dny, je tomu jinak, pravda je taková a taková. "Ti novináři, kteří mají své neměnné zásady, tak učiní a setkávají se pak jen s výsměchem. Nikdo (!) jim nevěří. Hned každý hledá v jejich snaze po pravdě nějaký podvod a svinstvo. Je tomu tak díky tomu, že něco takového nebylo po dlouhá léta u nás vidět.

Bude u nás asi ještě dlouho trvat, než se rozmnoží řady těch, kteří ponosou praporec poctivé novinářské etiky. Mezi mladými, nebo relativně mladými, se již začínají vyskytovat. Dokáží nezkradeně ve svých článcích odrážet skutečnost a stane-li se to, že narazí na něco, či na někoho, a zjistí následně, že byli záměrně tak říkajíc "oblbnuti", což se může snadno stát komukoliv, dokáží to před svými čtenáři přiznat. Nebojí se říci "Popsal jsem vám, vážení čtenáři, pana X jako poctivého politika, prosazujícího to a to. Vycházel jsem z toho, co jsem viděl, slyšel a z informací, kterých se mi dostalo. Bohužel jsem naletěl, skutečnost je jiná, než se zdálo. Pan X není tak čistou lilií, jako se zdál, atd...." A vůbec se nemusí bát, že u čtenářů ztratí nějak kredit. Naopak, lidé si takových novinářů začínají vážit. Protože cítí, takový přístup je potřebný a dobrý.

Vůbec to však neznamená, že novinář by měl být jen zrcadlem bez jakéhokoliv vlastního názoru. To by se stal jen "lidským počítačem", který chrlí jen to, co je do něho nacpáno okolím. Naopak, pokud chce být dobrým novinářem, musí mít ucelený názor a směr, ale v zásadních otázkách. Buď je pravicově orientován, nebo jinak. To jsou ty zásadní směry. V těch by měl být pevně směřován svým svědomím. Jiná otázka je názor na někoho konkrétního, na člověka. Tam se lze snadno splést, zvláště v naší absurdní společnosti. Myslím si, že skutečný novinář reportuje svět kolem sebe, nebojí se jej také komentovat, ale pak vždy uvede, že komentář je odrazem jeho vlastních názorů. Nikdy se však také nesmí být přiznat, že v něčem, či v někom se spletl! Protože jen tak může být dobrým novinářem!

NA VÁNOCE DO ČESKOSLOVENSKA

8 denní zájezd do Prahy. Odlet 21. prosince. Cena \$1,225.00 včetně letenky, ubytování, většiny jídel, prohlídky Prahy, vánočního trhu a návštěvy půlnoční mše s hudbou, zpěvy a koledami, zájezdu na Karlštejn, Mělník a do Folk Musea v Píerově n./L.

Zlevněné zimní ceny do Evropy:

- PRAHA \$548.00
- FRANKFURT \$448.00
- MNICHOV \$448.00
- VÍDEŇ \$574.00

Pro návštěvníky z Československa do 3 měsíců pobytu jen 680.00 dol.

Pro zimní dovolené nabízíme mimořádně levné zájezdy na Floridu, Havajské ostrovy, Jamajku a do Mexika.

Lodní zájezdy (Cruises) za velké slevy: 2 osoby za cenu pro jednu osobu.

ZAVOLEJTE NEBO NAPIŠTE O PODROBNÉ INFORMACE

WEBER TRAVEL AGENCY, Inc.

6805 WEST CERMAK ROAD, BERWYN, ILLINOIS 60402

Telefon: 708-749-1333 — 1-800-886-7012

FAX 708-749-1350

PIVO (BOHUŽEL) VEDE JESTLI TO TAK PŮJDE DÁL, STANEME SE LEVNÝM TURISTICKÝM PEKLEM

Krásná představa: žít z turistiky. Ale v poslední době se od nás zahraniční návštěvníci začínají odvracet. A nemůže za to jen politická nejistota...

ČEDOK během několika měsíců zaznamenal prudký pokles zájmu. Až osmdesát Američanů ze sta své objednávky stornuje. "Čekali jsme pokles, i kdyby nepřišly státoprávní komplikace," řekl nám ředitel marketingu ing. Svatopluk Rada, "ale menší — zhruba třetinový." Ohromný boom, který přišel po roce 1989, se zvolna rozplývá. "Stále vznikají nové cestovní kanceláře a hotely; jejich majitelé si asi neuvědomují, že až budou chtít začít vydělávat, nebudou mít možná na kom."

Devadesát procent turistů míří v Československu do Prahy. Na Slovensku jsou srovnatelnou oblastí jediné Tatry — vyhledávané však spíše Maďary, východními Němci a Poláky. Většina návštěvníků přichází do ČSFR pouze na jeden den. Nepříjemné je, že Prahu milují hlavně "pivní turisté", především Němci, Italové a Rakušané. Až na druhém místě za levnou konzumací alkoholu se zajímají o kulturu. Třetí největší skupinu tvoří mládež. Vrcholná sezóna není v létě, ale na jaře a na podzim. Jsme tedy cílem "druhé dovolené" a naše staroslavná metropole stále výrazněji slouží jako levné zábavní centrum.

Tento dojem nám potvrdili v kanceláři PRAGOTUR. Jejich hlavním chlebem je privátní ubytování. Pokles zájmu pocítili nedlouho po volbách. "V poslední době ovšem stejně často slyším obavy z kriminality," konstatovala ředitelka ing. Květoslava Kopecká. "Turisté jezdí raději mimo Prahu." Kromě toho pobyt v hlavním městě už není levný, Němci si stěžují, že za pivo zde dají stejně jako doma. Nespokojení začínají být i bohatí klienti. Zvláště Angličanům připadají předražené a přitom nekvalitní hotelové služby. Jak se zdá, turistický průmysl především v Praze se dostává do deprese a nelze to svádit na nepříznivé politické klima.

Kupříkladu cestovní kancelář BALNEA prosperuje stále stejně; přičemž klientů si prý vydobyla nejen díky specializaci na léčebné pobyty. "Nežádáme přemrštěné ceny," mluvil obchodní náměstek dr. Marian Kratochvíl.

Dobře se daří i tlumočnickům, jejichž klientelu tvoří vyslanci zahraničních podnikatelů a jiní profesionálové. Pokles zájmu neexistuje, tvrdili nám jednoznačně v PRAŽSKÉ INFORMAČNÍ SLUŽBĚ a v agentuře INTERLINGUA SERVICES.

Celkem patnáct tisíc lidí se v roce 1991 živilo cestovním ruchem, zaznamenala statistika, která ovšem registruje jen podniky nad sto zaměstnanců. Mimoto teorie říká, že jedna "přímá" pracovní

Pokračování na str. 7

JAN MORÁVEK DIVOČINA

ROMÁN

„Šel jsem...“

Přikývl, stále s tímž nejistým úsměvem. „Ať hned nastoupit. Lesní mi dal číst psaní té firmy, zrovna došlo. Je přijat na dva roky, všechno bude mít, byt i stravu, jen peřiny si má přivést. Dnes máme útey —“ podíval na prstech — „tak mu do neděle všechno připrav, vpo. dělí ho tam odvezou! Lesní mi půjčí koně s bryčkou...“

Hajná nehnul naslouchala, ale v očích, hledících utkvěle na muže, rostl jí smutek. A náhle byl tak velký, že musela pod jeho tíhou usednout. Po paměti se sesula na lavici u kamen a zvedla zástěru, aby zachytila slzy.

Hajná pokrčil bezradně rameny. „Tohle jsem čekal!“ vyrazil vyčítavě, ale nezlobil se, jenom dobrácky hudoval, aby zakryl vlastní slabost. Měřil seknicí dlouhými kroky, domlouvaje plačící ženě:

„Proč pláčeš? Copak si s tím nebyla srozuměna? Mohlas to přece čekat! Ženská...! Napřed jojojo, kdyby to Pámbu dal, a když se to člověku podaří, tak je nešťastná...“

Odhalila mokré obličej a obrátila k němu těžké, odevzdávané hledící oči. Resignace zněla i z bolestného hlasu:

„Táto — nevaď se, copak mi nerozumíš? To víš, že to uznávám a sama si oddechnu, až bude pryč, ale co je to platné, když přece jenom půjde z domova a já — já,“ propadala opět návalu lítosti — „já tu budu zase sama jako na Sibíři... Teď v zimě zvláště... Copak ty, tobě je les všechno, ty přece přijdeš mezi lidi, ale já jsem tu od božího rána do pozdního večera jako zakletá, den ze dne a rok od roku! Teď tu byl aspoň ten chlapec... Kadle! Můj zlatý Kadle!“ nařikala hajná, zpovídajíc se ze svého největšího životního hoře.

Hajná už nechodil. Zarazil u oken a hleděl urputně ven na palouk a do starého smrkového lesa, zvedajícího se za ním jako nedohledná kulisa. Pálily ho oči a stěží zadržoval slzy. Vzdech jako horký chuchvalec vydral se mu sevřeným hrdlem a rozmnožil bolest prolínající ovzduší seknic. Najednou zdál se tu ztracen, jako ve vyhnání, jako vyřazený ze života. Les kolem hájovny zpřisněl a hleděl hrozivě. Jistota domova zmizela, nebezpečí a nepřátelství číhalo na všech stranách. Srdece se mu sevřelo děsivou předtuchou. Obrátil se — ale v zápětí se vzpamatoval a zaklel: „Zatracený život...“

Obrátil se k druhému oknu a ejhle, tam polední slunce zlatilo profídou zahradu na strážce pod červenou borovicou, nad níž plul v modrém nebi stříbrný oblak. Kosíci se pokojně hrabali v barevné směsi spadlého listí pod švestkami a kozy se mlsně natahovaly po žlutnoucích listech lísek v plou jako chamtivci po dukátech. Po stromech od lesa skákala veverka s černým ocasem, aby páberkovala na štěpech poslední jablička. Uvědomil si, že i na druhé straně za štítem je tak idylicky krásně, ba ještě krásněji, neboť je tam zelený rybníček pod starými olšemi a vrbami. Za jeho brněním prohánějí se kropenatí pstruzi, věční desertéři, a v potoce pod splávkem koupají se holubi a napájí vysoká. Proto se tu také říká u Holubí louže...

Hajná se obrátil s konejšivým úsměvem k ženě: „No, mámo, pláčeš jako mladá, jako by ses teprve před týdnem provdala za hajného! Tohle jsi nedělala ani v Želence a tam je hajnovka opravdu jako na ztracené varě! Ale tady na Bahnech? Půl hodinky máš do foťtovny, hodinku do vsi a půl hodinky do turinské! Na všech stranách za chvíli lidé a cestou okolo také každou chvíli někdo přejde. Sukra — jsme tady už taková léta a najednou je ti smutno. No, já vím, máš jen toho jednoho a to je to. Měli jsme mít ještě holku, vid, tak bys Kadla lehčeji postrádala.“

Pokývovala smutně hlavou: „Škoda, že ta holka nepřišla! Co se dá dělat? Musíme to už nějak vydržet, musíme mu to tu zachovat, než si odjede vojau a bude moci po tobě nastoupit místo.“

„To je moudrá řeč!“ pochválil ji hajný. „Jak to už může dlouho tuvat? Nějakých deset let — pak se odstěhujeme do zadní seknic, Karel se ožení a bude nám tu veselo.“

Představa mladé nevěsty vyvstala jim před očima, ale neurčitý obrazek dívky vzal na sebe okamžitě podobu Dadovy Mařenky. Opět zúchli v těžkém zamyšlení. Slovem se nedotkli Mařenky, ale tím spíše Karla.

„Víte, jak?“ otázala se hajná.

„Ne, poslal jsem ho dohlédnout na paseku v Dou, rousím. Tam zholit kus straně, rozšířujou lom, ale může tu být každou chvíli. Připravil jsem ho však. Jářku — povídám mu ruhle — mluvil jsem s lesním, že by ti neškodilo, kdyby ses vyučil puškařství. Zámecký pixmacher už po-

malu doklepává a kdyby tu byl mladý a z domácích lidí k tomu, přišel by rázem do teplého hnězda. Rozumíš?“ Podíval se na mě jako na cizího, ale pak se trpce usmál. Já ti rozumím — povídal smutně — ale ono nejde ani o to místo po pixmachroví, jako o to, abyste mě dostali odtud! Chtěl jsem do něho zajet, ale pak mě napadlo, že nejlépe bude v dobrém. Taky máš pravdu — povídám — a víš dobře proč. Tu holku ti nemáme za zlé, ona za tátu nemůže, ale nemá to smyslu a pak jsou v tom Kubelíci. Ostatně: je ti sedmáct pryč, řekni, co tu budeš dělat? Každý má jít do světa na zkušenou, aby měl nějaký pojem o životě a okusil i cizí chlebiček. Teprve cizina z tebe udělá chlapa! A než půjdeš na vojnu, naučíš se řemeslo, které ti i tam bude dobré. Proto jsem hned chytil lesního za slovo. Psal jedné puškařské firmě do Prahy, neměla-li by pro tebe místa, tak uvidíme... Uznával to, pokývoval, vždyť víš, že je to moudrý chlapec, ale polykal slzy. To pro tu holku... Zatracená láska...!“

„Ba právě...“ přitakala teskně hajná. Zvenku dolehl veselý štěkot psa a ostrý hvizd. „Už jde!“ poznamenal hajný a sedal vážně ke stolu, na který hajná kladla talíře. „Před jídlem s ním o tom nemluv!“ vyhrkla tlumeně. V síni se ozval halas, škrábání na dveře, a když otevřela, vpadl dovnitř s radostným kňučením vysoký, hnědý lovecký pes. Zarejdl bláznivě kolem a skákal na hajnou, div jí neporazil. Marně ho odháněla, nepřestal, dokud ho hajný rázně neokřikl.

V zápětí vešel Karel. „Dobré poledne!“ zdravil, odkládaje hned u dveří. Zamířil rovnou ke stolu, usedl na své místo proti otci a chopil se nedočkavě lžice.

„Nedivte se, máme s Brokem hlad jako vlci!“ smál se otcí hrozivě stále nepokojnému psu.

Hajná nalila bramboračku „cvarndu“. Dráždivá navinulá vůně kyselého zelí stoupala s párou z hrnce a talířů. Lžice obou zazvonily v rychlém tempu. Hajná u plotny potlačovala vzdechy. Kolikrát ještě zasedne k jídlu? A ona je tohle ne raději viděla...

„Tak co v Doubí?“ navazoval řeč starý.

Karel, ohlížeje se po míse s knedlíky, krátce hlásil: „Je to hotovo. Stojí tam ještě jeden výstavek, ten padne odpoledne. Do neděle to máme v metrech. Ale chtěl jsem ti jenom říci — ten zrzavý Pepík ze Splaz se mi nelíbí. Jak tam nikdo není, hned je v lese. Nic bych za to nedal, že on klade ta oka, co stále nacházíme. Měli bychom jít jednou za ním, nebo ho vyčítat...“

Hajná se zamračil. Nebylo horšího škůdce lesa nad okaře, toho lesníci nenáviděli více než pytláka s puškou. Že zrzavý Pepík pytláčí, vědělo se všeobecně, chodil však jen do světlého anebo na hranice, v panském nebyl ještě nikdy přislužen. Dušoval se, že si to s panskými nerozhází, když je z lesa živ, ale věřte takovému jezevci podšitému, který žije jen lstí a zlodějstvím...

„Podíváme se mu do šosu, nenosí-li s sebou drát...“ rozhodl hajný mezi jídlem. Vzpomněl, že sedává někdy v hospodě s Kubelíky, a sousta mu rosla v ústech.

Po obědě dlouho cpal dřevěnou a těžce mlčel. Když hajná vyjedla zbytek polévky z hrnce a odklízela mísu s knedlíky na znamení, že už je také syta, vypustil s oblakem kouře:

„Tak se připrav, Kadle, v pondělí pojedem...“ Hajná se u plotny schoulila, jako by dostala ránu a Karel se za stolem překvapením vytáhl.

„Opravdu?“ hlesl přiskrceně a rty se mu rozchvěly. „Opravdu...“ pokračoval vážně hajný, hule zuřivě, že se až ztrácel v oblacích dýmu. „Lesní dnes dostal psaní, že můžeš hned nastoupit, tak jaképak průtahy? Seber se dohromady a hlavu nahoru! Nebudeš přece brečet jako holka, když jdeš do služby! Za dva roky dostaneš fraj a to stojí za moc...“

Karel poslouchal, ale nerozuměl. Schyloval se pozvolna za stolem, div hlavu na desku nepoložil. Pláč se mu dral k očím a na rty. Když však spatřil schoulenou matku na lavici u kamen, spolkl násilím slzy i lítost a spěchal k ní.

„Mamínko, neplač!“ konejšil ji hrdinně, obdivuje sám sebe, kde nabyt náhle tak jistého hlasu. „Vždyť mi tam bude lépe než doma, jednou se přece někým musím podívat, aby se mi nesmáli, že jsem pecivál. Horší, že tu budeš sama, až tatínek odejde do lesa, ale konečně, na to jsi už zvyklá a věčnost to také trvat nebude...“

Stáhla ho k sobě na lavici. „Chlapče drahý, to víš, já už to musím oplakat, jinak to u mámy nejde, ale zase mám radost, že jdeš po lepším a že jednou můžeš být v zámku a my na stará kolena s tebou. Je mi té taky líto, že musíš z domova — já vím, že tu ledaco necháš, co — co —“ Mařenu nechtěla jmenovat a na jiného nemohla připadnout — „ale to musíš mužsky přetřpět, to už jinak v životě nejde a každý s mládím něco milého a drahého pochováme.“

Tak, oddechla si, to nejhorší bylo už za nimi. Hajnému se také ulevilo. Kluk se držel znamenitě! Sáh po klobouku a vyšel ven, úmyslně, aby se o samotě volně pomiloval, protože před tátou by se styděl...

Od té chvíle nosil Karel jen jedinou myšlenku: jak by se rozloučil s Mařenou. Mohlo se tak stát nejlépe v neděli. Doufal, že ji uvidí v městě na velké, chodila tam v neděli všechna chasa z okolí. Ale toužil po jistotě, aby Mařena skutečně přišla. Někdy se k ní už dostane a dá jí sbohem, i kdyby ji Lojza Kubelík hlídal...

Hledal příčinu, jak se dostat do vsi. Chtěl kupovat různé věci, ale táta mu položil ruku na rameno a důtklivě, s prosbou v očích radil:

„Já vím, chceš tam k vůli Mařeně, ale nedělej to, napiš jí radši psaní...“

Zastýděl se, že ho prohlédl, a bloudil po lesích. Kdyby potkal aspoň nějakou spolehlivou ženskou, po které by jí vzkázal! Ale ty dny se rozemžilo, v lese bylo mokro a ženské nešly na chraští, ani na kopání.

V pátek, když už to nemohla hajná snést, pravila: „Zůstaň dnes doma, půjdu odpoledne do vsi nakupovat a —“ ohlédla se, není-li muž nablízku — „hodí-li se mi, tak řeknu nebo vzkážu Mařeně, že v pondělí odjíždíš.“

„Mamínko...!“ vyhrkl překvapeně, rudý jako mák. „Řekni, že bych se s ní rád v neděli na velké rozloučil.“

„To víš, že řeknu...“ Jen buď rozumný...! Pohlédla ho starostlivě a konejšivě po hlavě.

Odpoledne natáhla na záda nůši a šla do vsi. V duchu ji provázel, znal každý její krok a tak ji viděl, jak kráčí pomalu vsí kolem Dadů-Vineckých ke kupci a řezníku v dolejší hospodě, jak okolkuje na cestě a pátrá po Mařeně... Nemohl se jí dočkat a rozběhl se jí naproti. V Kolibce přecházel, čekaje trpěl. Studená mlha nesla se lesem nešťastných mlánců a smutek studil srdce...

Konečně ji spatřil sehnutou pod vrchovatou nůši, převázanou modrou zástěrou. Zasmála se radostně a hned

DIVOČINA...

stavěla i i šnu na kámen. Vyvlékla se z popruhů a narovnávala se v kříži, zvěstovala:

„Mluvila jsem s ní, měla jsem štěstí. Když jsem šla dolů, kmítla se po dvore. Potkala jsem zrovna starou kovářku a schválně jsem ji pozdravila hodně nahlas, aby mě Mařena uslyšela. Opravdu, nejsem u kupce ani deset minut a ona přijde. Kupovala nějakou maličkost, jen tak na olo. Ptám se jí, co dělá, a tak — červenala se jako pivoňka — a hned jsem začala, že mám s tebou starosti, že jedeš v pondělí do Prahy. Zbledla, oněměla a já ještě jen tak mimochodem, že se v neděli půjdeš do města rozloučit se známými, že se tam jistě uvidíte. Přisvědčila, že jistě půjde, i kdyby přišlo, že prý ti musí dát sbohem. Otočila se jako na obrtlíku a pryč, jen za ní sukne šustily. Chudák, sotva zadržovala slzy. Má tě ráda, ale co je to platné, Kubelici starého Dadu drží v hrsti. Ostatně co je vám souzeno, to vás nerine. Poruč všechno Pánubohu a ber život, jak jde.“

Karloví se ulevilo. Ještě budou spolu mluvit. Navlékl popruhy nůše na ramena a vykročil k domovu.

VIII

Nedělní ráno vstalo jasné a čisté, jak se slušelo na sváteční den. V zapařeném lese bylo dosti teplo, ale v polích za hradbou foukal studený větrík. Horácká cesta zvonila zmrázky a v kalužích chrstila ledový povlak. Na trávě, smrčínách a v pavučích mezi plaňkami hradby ležel jínovác. Strnadi se krčili v závětrí na slunné mezi v červené záři ranního slunka. Z Oujezdce, Závozu a Borku polními cestami spěchali lidé k městu.

Karel se jim vyhýbal. Naměřil si pěšinou k turinské myslivně a odtud po mezích a lukách přes chotouňský potok na Vráž, kopec nad městem. Pod Vráží vešel už mezi domky a nemohl se vyhnout. Lidé se vraceli z ranní mše, většinou staří, kteří si rádi poslechli kázání. Mladí podle dávného zvyku chodili zase na velkou. Bylo o ní více hudby a zpěvu a před kostelem procházka po náměstí. Šel se tu všechna děvčata a hoši z celého okolí, známí a milenci se radostně sdrůžovali, a když nic jiného, pochlubili se aspoň svátečními šaty. Ta nedělní hodinka ve svátečním městě znamenala pro ně mnoho. Bez ní by neměli dojmu svátku, který byl tak vzácný po celotýdenní dřině a všednosti. Úzký chodník před frontou domů s několika krámy byl pro vesnickou mládež velkým světem.

Karel se po něm procházel každé neděle. Vždycky tu našel některého kamaráda, k němuž se připojil jen proto, aby nechodil sám a nebyl nápadný. Byli to poněvíc chlápci z Borku, Fanda Vrňatů, s nimiž chodil do školy. Závozáci s ním nedrželi a když, tedy jen na oko. I tu se zvedala mezi nimi panská hradba.

V hloučcích chodili za děvčaty, která se rovněž houfvala do živých skupin. Jako by se rosolky napily, mluvily a smály se hloučně, jedna přes druhou, slovy i očima střídaly po chlapcích upřímné vesnické holky. Mezera mezi nimi se stále zmenšovala a posléze se pomíchali, každý se zmocnil své a oddělili se, toužíce býti sami. Hůře bylo, když děvče o hoča nedbalo a drželo se kamarádek zuby nehty, nebo když o jedno jich usilovalo několik a žádný nechťel ustoupit. Tu docházelo na chodnicích k srážkám právě tak jako o muzice a městský strážník musel zakročovat.

Zřídka kdy se podařilo Karloví získat Mařenu jenom pro sebe. Vodili se s ní starší chlápci, už na ženění, domácí i přespolní, navazující vážnou známost, neboť byla nejen vábná svou plavou krásou, ale také z chalupy. Trpěli ho mezi sebou, nepovažující jej za soka. Kampak s jeho sedmnácti lety, na ně a na Mařenu! Než se vrátí z vojny, bude to s ní jako v té písničce:

*Za rok, za dvě léta bude z tebe žena
a mně bude viset šavle od řemena...*

Přezírali ho pyšně a slepě, třebaš byl statnější než oni. Zatímal zuby hněvem, ale musel mlčet, neboť leta nešlo vytlouci z nich píseň. Život jim dával za pravdu, uznávala vytlouci z nich píseň. Život jim dával za pravdu, uznávala vytlouci z nich píseň. Život jim dával za pravdu, uznávala vytlouci z nich píseň. Život jim dával za pravdu, uznávala vytlouci z nich píseň.

Často si chodil do města jen pro bolest. Zvláště od té doby, co Lojza Kubelík osvojoval si na ni jediné právo. Doprozví-li jí on, nikdy se k houfu nepřipojil. Postavil se k soše svatého Jana na pokraji malého parku a díval se jenom... Spokojil se, když Mařena jdouc kolem, poslala mu zářivý pohled. Oči mu přecházely leskem jejích vlasů, plavá a modrá, modrá a plavá, jeho zlatá Mařena...!

Lojza se mračil a broživě odplivoval směrem k němu. Pokoušel furiantsky krátkou veržinku a švihal rákoskou. Vytahoval se, aby byl větší a vypínal břicho v sametové vestě, na níž se houpal stříbrný klanečník s koňskou hlavou a jeleními zuby. Dělal frajera, ale Mařenu neoslepil.

Bude-li tu i dnes, chytíme se...! lekal se Karel v duchu. A vešel na náměstí, jako když se šoula lesem s puškou, připravenou k ráně. Proplétal se pestrým proudem promenujících, zdravil roztržitě známé a pátral v záhonech dlivých hlav v pestrých tibetáčkách jako po líše kvetoucího máku, aby našel květ nejkrásnější. Srdce mu nedočkavě bušilo... Náhle ulekaně ztichlo. Šla proti němu s několika dívkami a chlápci. Úsměv jí usydlil v pobledlé tváři... Lojza se k ní tlačil a cosi honosně vykládal. Tvářil se, že ho nevidí...

Zakolísal, jako by šel po Horácké cestě plné výmolů a dolíků a nikoli po chodníku. Obestřela ho plavá záplava...

Ani nesmekl. Motal se mezi lidmi a musel se přitisknout k jednomu vratům, aby se vzpamatoval. Žíravá lítost tekla mu nitrem jako proud smůly. Copak se ani nerozloučí?

Potom chodil nahoru a dolů, stále sám, všem k lítosti a posměchu, jak se mu zdálo, potkával Mařenu, úpěnlivě k ní obracel oči, ale ona se od Lojzy neodtrhla. Vzdal se už veškeré naděje a rozhodl se, že na ni počká u dveří kostela. Zašel ještě do krámu koupit nějakou maličkost pro matku. Před pušky se tlačilo plno lidí a musel čekat. Vtom se k němu někdo ze zadu přitiskne a oheň mu projede tělem. Mařena...! Usmívá se bolestně a kvapně hovoří:

„Jdu sem za tebou, když to jinak nejde... Čeká na mě před krámem... Sbohem...! zaupěla. „Měj se v Praze dobře a přijed někdy domů, na svátky, o Hod boží půjdu na velkou...“

„Přijdu ještě odpoledne...“ vyrazil rychle.

„Ne!“ lekla se a strach jí zahořel v rozšířených očích. „Budou na tebe čekat!“

Podala mu ruku a už na odchodu, jak si náhle vzpomněla, zašeptala:

„V kostele budu pod kůrem...“

Jen se otočila, objevil se ve dveřích Lojza. Oči se mu zlověstně přivíraly a čelisti pracovaly jako drtící stoupy. „Kdopak by čekal, je tu plno...“ chlácholila ho Mařena utíkající. Lojza za ní jako beran.

Šel pak do kostela. Chrámovou loď, lavice i prostor mezi nimi zaplnili hustě věřící. Muži, ženy stáli od presbyterie až ke vchodu v pesurě směsi. Do vysokého prostoru pod kasetovým stropem padalo barevné světlo z malovaných oken. Pod kůrem nesl se šer. Varhany hučely nad hlavou velebný hymnus a lid zpíval k oslavě Panny Marie. Nejkrásnější, nejsvětější, ó, Maria, ó, Maria...!

Spatřil ji klečící za poslední řadou lavic. Samotnu, bez toho zrudlucha, který zatím čekal v hospodě. Zlatá obruba vlasů plála nad tmavým šátkem. Bledý profil skláněl se nad modlitební knížkou, rty se pohybovaly v modlitbě...

Protlačil se až k ní a nutkán neodolatelnou silou poklekl vedle. Někdy tak nečinil, mužští v kostele neklekali, i při pozdvihování se jen ukláněli, ale on klekl beze studu. Zpozorovala ho a sklonila ještě níže zrudlou tvář.

Sepnul pod kloboukem ruce a dívaje se zbožně na ni, pohyboval nehlavně rty. Aniž věděl, zpíval už se zástupem:

*„— ty jsi ze všech kořtů nejkrásnější,
věčná láska, Panno Maria...“*

Slyšela ho a věděla, že to vyzývá ji, že jsou to steny láskou vzrušeného srdce a bylo jí nevýslovně sladce i bylo. Zpěv a hudba ji oblévaly jako šumná voda, zakolísala, a aby nedesla, podepřela se o jeho rámě. Nachýlil se k ní a přerývaně šeptal:

„Mařenko — moje jediná — nezapomeň na mne...!“
A zase zapěl se zástupem:

„— milost smilování, Panno Maria...“

Smilování...! Smilování...! Podepřeli se o sebe a zaplekali v zoufalé beznaději...

Ne mohli tak pokračovati. Srdce se mu dralo na rty. Vstal a se sklopenou hlavou odešel. Chodil pod opadávajícími kaštanami kolem kostela. Když velká končila a rozhlaholily se všechny zvony, zdálo se mu, že vyzvánějí hrany.

Zahlédl ji ještě uprostřed děvčat, bledou, hořem usouzenou, resignující, jakmile vstoupila na denní světlo a před lidmi. Smekl klobouk a pohnul rtoma. Pokývla hlavou a už ji nezvedla. Díval se za ní a viděl Lojzu s viržinkem v koutku úst, jak jí jde furiantsky v ústrety...

Bloudil parkem a náměstím, které se rychle vyprázdnilo. Každý spěchal k obědu. Prázdnota a ticho zalehly městečko. Bylo po slávě a vzrušení. Všední život, hluchý a bezcitný dostal se opět k vládě.

Rozhlédl se kolem, jako by tu byl naposledy a odcházel těžce, jako od hrobu. Chodník, chodniček jeho lásky a mládí ležel nenávratně za ním...

A tak i cestou k domovu. Všecko mu dávalo sbohem. Každý kámen a strom po něm volal, aby nezapomněl, že u něho nechal kus krásného života. Díval se a uzavíral v sebe poslední obrazy domova.

Nazítlí naložil s otcem na bryčku černý kufr a uzel peřin. Matka ho pokropila slzami a požehnala křížkem. Vůz se rozjel po Horácké cestě a les zaclonil hajnovku na paloučku. Karloví se sevřelo srdce: zůstala tam maminka — samotná...

IX

Starý Kubelík seděl u okna a kouřil.

Seknice s pecí, prostorná, v koutech s uválenými postelami a u kamen s povázanou chlebovou díží, s vyšlapanou podlahou a černým trámovým stropem, čpěla pachem připálených brambor a otrub. Kubelice v zamazané kazajce a pruhované sukni míchala v putynce nápoj kravám k polednímu dojení. Byla menší, zavalitá, v nafouklé tváři tvrdá, celá zahrublá jako Lojza. Počínala si rázně, každý pohyb prozrazoval sílu a otužilost. Klidně a přívětivě promluvit nedovedla, to u nich nebylo zvykem. Křičeli a hleděli na sebe urputně při nejjednodušším rozhovoru. Tomu se naučil starý. Byli hrubí k sobě, k lidem i ke zvířatům. V Kubelíkově chalupě mohla být dobře rasovna.

„Musím je, mřchy, trochu spravit —“ promlouvala Kubelice více k sobě než k muži a dceři Pepce. Myslíla tím krásy.

Starý neodpovídal, poněvadž nebral věc za svou. Starost o chlév poručoval ženským. Nešel ani k telení a k praseňí, všecko musela odříti žena, on jenom prodával. S řezníky se uměl hádkovat znamenitě.

„Potřebovaly by řipu!“ prohodila Pepka. Seděla na lavici u kamen a látala pytle, aby byly připraveny k výmlatu obilí. Její hrubé prsty stěžily držely velkou jehlu, sama říkala,

Pokračování ve středu

příležitost v této oblasti vytváří až čtyři „nepřímé“ — v potravinářství, spotřebním průmyslu... Statistika bohužel nedovede přesně postihnout hranici mezi prodávacem z periferní samoobsluhy a stánkařem na Karlově mostě.

Téměř pětadesát milionů cizinců loni vstoupilo na naše území. Ne více než dvanáct milionů se ovšem zdrželo byt' jedinou noc. Dr. Jiří Čech z ministerstva obchodu ČR považuje pochopitelně příjmy turistů bez ubytování za méně důležité; na jednodenní návštěvy také zřejmě ze všech nejmíň účinkuje politická nejistota.

Oficiální příjmy našeho turistického byznysu činily loni zhruba miliardu dolarů. Letos to mělo být téměř o polovinu víc, což by znamenalo pět až sedm tisíc dalších pracovních příležitostí. Nejspíš však k žádnému zvýšení nedojde.

Dr. Čech hovořil o gastronomické turistice, která má tu výhodu, že ji lze provozovat všude, nejen v místech historicky či jinak atraktivních — stačí pouze pohostinný podnikatel. Právě to je ovšem poslední dobou největší potíž...

PRAŽSKÁ RADNICE proklamuje: kéž bychom měli hlavně metropoli kultury a vzdělání. Fakta zatím hovoří o něčem docela jiném. Radní jsou proto přesvědčení, že nepřijatelný směr vývoje se nepodaří zvrátit, pokud stát nebo obec nezačnou přiměřeně regulovat volný trh, jak je běžné ve všech civilizovaných západoevropských zemích. Podle primátora náměstka Dr. Jiřího Exnera už reforma dostatečně nastartovala a nastal čas pro druhý krok: umravnit podnikatele, kteří si zvykli neplatit daně a vůbec dělat cokoli.

Pochopitelně: celopražský magistrát by chtěl (jako v mnoha jiných případech) i tentokrát co nejvíce pravomocí strhnout na sebe. Ale jinak nám jeho názor připadá rozumný.

JAN REINISCH
MILAN SOŠKA

Tento článek jsme obdrželi od neznámého odeslatele (čtenáře).

„Kdo se zamyslí: „Panno, odejmi ode mne svědomí, abych se mohl dívat bez studu a kázně do očí blížních!“ — Anek, jak řekl dávnem jeden lidácky kramář: „Pane, ab' Tvůj Duch lásky se neopovázil sestoupit na mne nebo na mé potomky.“

„Mnohdy jen trojí odlišuje lechtěného člověka od zvířete — to není nic o Spasení, neumí se smát a nikdy nemůže křičet.“

„Nejen staromilci říčí, že mnoho moderního pochází od ďábla.“

Týdeník

PRAK

Pravicové AKtuality

40

OBSAH:

- POMOC Z NEW YORKU
- ZACHOVEJME REPUBLIKU
- PROČ LŽE HAVEL ?
- ÚSTAVA PRO VYVOLENÉ
- KOMU SLOUŽÍ POSLANCI

Skalní Sládkovci

Noví republikáni

- „Jenom hlupáci a blázni pořád o svých ctnostech žvaní“
- „Na střeších paláců vrána sedá, jen proto se ještě orlem nestane“
- „Lidská čest je zdrojem vznešenosti, nejen úřad, který člověk dostane“

Pár týdnů uplynulo od voleb a SPR-RSČ je stížena široce rozšířeným neduhem našich politických stran: rozdělením strany, v tomto případě na dvě části, na skalní sládkovce (SS), kterých je neuvěřitelně více, nežli tvoří druhá část republikánů, která nesouhlasí s nedemokratickými metodami předsedy M. Sládka. S republikány, kteří zasedli do parlamentu, je to podobné vráně, která sedá na střeších paláců. A tak toto seskupení, místo aby zaúročilo na „skalní komunisty“ a komunisty skryté v opozičních stranách, stává se pro tyto zdrojem zábavy a sklízí zasloužený potlesk. Přesto se M. Sládkovi pravděpodobně více stýská po mlaňcích a od očekávané konstruktivní opozice se kvapem vzdaluje. Předseda republikánů se netají tím, že jeho parta je na náměstích, a tak není divu, že po náměstích je mu smutno. A taky proto, že svým voličům musí nezkrasleně vykládat, jak se republi-

Subhášlita (Dobrá rčení, Indie)
káni činí v parlamentě a taky jak je to s odpadlíky či zrádci. 10.9. zavítal M. Sládek do Brna, aby na adresu odpadlíků posluchačům sdělil, že on je likvidovat nebude, ale pokud tak učiní někdo jiný, že bude jen rád. Zatím souběžně jeho tajemník rozesílal varovné dopisy, týkající se účasti na pracovní schůzce odpadlíků v Přerově. Brněnským posluchačům dále sdělil, že si za prezidenta nedovede představit bývalého poslance J. Sokola (OH), jak by to vypadalo, kdyby se na takový obličej měly dívat děti ve škole. Na tomto místě připomenu výrok poslance Krejcy na adresu V. Bendy, a to srovnání jeho obličje s prasečím. Oba dva dnes již po volbách (předvolební kampaň je v mnohém tolerantnější) sklouzli k republikánským „prasečkám“. Pokud by tomu tak nebylo, pak nedej Bůh, aby SS získali více hlasů. Kolik lidí má modré oči a kdo je tak dokonalá figura jako je M. Sládek? To by jejich

vítězství připomnělo Spartu i rok 1933. Nechť si M. Sládek připomene, že jeden z amerických prezidentů úřadoval na invalidním vozíku... Stejně tak nezapomněl poznamenat, že v místě, kde havaroval A. Dubček, přejížděl v opačném směru i on, a že ten mastný lílek byl umístěn v nesprávném směru. Stejně dojímavé bylo sdělení, že při návštěvě Bratislavy, kde jednal s předsedou SNS J. Prokešem, Slováci poznali pouze M. Sládka... Ukazuje se, že co bylo dobré v předvolební kampaň, dnes vůbec nestačí a že předseda republikánů by spíše byl ideální kazatel v jakémkoliv náboženské sektě. Se zbavením imunity poslance M. Sládka bych rozhodně nesouhlasil. Ne proto, že by jeho věmi museli chodit pro informace do vězení, ale proto, že za mnohem větší prohřešky dosud nebyl imunitou zbaven žádný z poslanců v minulém období. Překvapuje i to, že pro zbavení imunity hlasovali i někteří republikánští poslanci! Všichni by se měli poučit v tom smyslu, že vládnoucí koalice byla v tomto směru lepším psychologem... Pracovní setkání vyloučených členů SPR-RSČ v Přerově 12.9. ukázalo, že dialog s předsedou strany není možný a je pravděpodobné, že se na politické scéně objeví Noví republikáni, kteří, budou-li usilovat o úspěch, musí vyjít z jiných principů a distancovat se od

způsobů SS, od struktury strany až po revizi programu, odpovídající současné politické situaci, a musí navázat na tradice prvorepublikové republikánské strany (vyjma masovosti). (Zde odkazují na článek ing. H. Humpoly v týdeníku Prák - „Jak dále“.) Již ustavující sjezd naznačil, zda vznikne strana, která trvale zakotví v naší politické scéně, či se stane jen jednou z pastranicek. Již při svém vzniku bude handicapována nemožností jakékoliv spolupráce ze strany SPR-RSČ. Klíčovou otázkou bude osobnost předsedy, je více než jisté, že jeden „kazatel“ v parlamentě stačí, a nebude stačit, že je absinent a nekuřák. C. McKenzie ve svém románu o Dr. Ed. Benešovi uvádí, že A. Hitler a Ed. Beneš měli dvě společné vlastnosti, nepili a nekouřili. Co oba dokázali, je notoricky známo. A čas ukáže, na kterou stranu se přikloní dnešní se a budoucí Noví republikáni (nejedná se o název strany). Vyloučení členů, odklon od programu, koketování s levicí (jedno kdo tleská, jen když tleská), neprůhledné hospodaření strany naznačují, kudy se začíná SPR-RSČ ubírat. Noví republikáni vědí, čemu se vyhnout a čeho se vyvarovat, ale jen Bůh ví, zda jejich snaha bude korunována úspěchem.
MUDr. Jaroslav Měcháček

PRAK - STRANA 3

Týdeník PRAK, pravicové aktuality. Šéfredaktor Mirek Řezníček, vychází vždy v pátek, registrace u kulturního odboru OÚ reg. č. 2/92 v Náchodě. Adresa: redakce PRAK, Box 31, Červený Kostelec, 549 41, administrace a inzercce tamtéž, 0441 / 81108. Výroba a grafická úprava WILLCAP Trutnov, tisk Hradecké tiskárny Trutnov. Rozšiřuje firma HABR - TISK Pardubice, PDT - Pardubice, PNS a soukromí distributoři. Objednávky přijímá redakce.

Pravdu, kterou marně hledáte na stránkách týdeníku Náš čas, Vám přináší **OBČASNÍK:**

Náchodský nečas

**SOUKROMÝ NEZÁVISLÝ OBČASNÍK, KTERÝ VÁS CHCE OBJEKTIVNĚ INFORMOVAT
O ŽIVOTĚ A PROBLÉMECH NÁCHODSKÉHO REGIONU**

Svoboda projevu, zejména slova a tisku je zaručena úst. zák. č. 100/1960 Sb., Ústavou ČSFR, ve znění pozdějších předpisů. Mezinárodním paktem o občanských a politických právech, publ. ve vyhl. MZV č. 120/1976 Sb. a Listinou základních práv a svobod uvozenou v úst. zák. č. 23/1991 Sb. Svoboda projevu a právo na informace jsou zákonem zaručeny. Každý má právo vyjadřovat své názory slovem, písmem, tiskem, obrazem nebo jiným způsobem, jakož i svobodně vyhledávat, přijímat i rozšiřovat ideje a informace. Cenzura je nepřipustná.

ODŠKODNĚNÍ?

RICHARD CRHA / FOTO: MIROSLAV ZAJÍC

15. května nám do redakce přišel tento dopis.

Vážený pane redaktore!

V roce 1949 jsem byl, jako 22letý, odsouzen na doživotí a po 11 letech, v roce 1960, jsem se na amnestii vrátil domů. Loňského roku jsem byl plně rehabilitován a na základě rehabilitace jsem požádal ministerstvo spravedlnosti ČR o odškodnění. Do jaké míry byla moje žádost úspěšná, můžete posoudit z fotokopie dopisu, který jsem odeslal na ministerstvo spravedlnosti 19. 3. 1992.

Tento dopis vám nepiši proto, abyste za mne vyřizovali moje osobní záležitosti nebo někde intervenovali v můj prospěch, ale chci jenom dokumentovat jednání tak důležitěho státního úřadu, jakým by mělo být právě ministerstvo spravedlnosti, a způsob, jak reprezentuje pojem spravedlnosti vůči občanům, když není schopno ani odpovědět na dopis, a to nejenom jeden.

Připadám si tak při uplatňování svých práv a nároků na náhradu jako vetřelec, který se domáhá něčeho, co měl už dávno oželeť. Připadá mi to, jako že lady někde chybí snaha udělat dobře a odpovědně - tu činnost, kterou je každý na přiděleném úseku pověřen. Začínám pochýbovat o tom, že ta naše spravedlnost je vůbec natolik spravedlivá, aby mohla být dobrá, když jí možná ještě dnes reprezentují mnozí, kteří sice v těch padesátých letech nebyli našimi soudci ani prokurátory, ale s velkou pravděpodobností mohli být, nebo byli jejich dobrými a pilnými žáky. A podle toho také vypadá jejich jednání s námi a pohled na nás. Ty doby, kdy naše soudnictví dosáhlo vrcholu své smutně proslulé slávy a výrobou monstrprocesů s elánem a patřičným důrazem vysoko překračovalo výkonové normy, ty nás minulý. Teď chybí ten opravdový elán k nápravám.

Jenom jednou jsem byl předmětem novinového článku, a to z doby soudního procesu, ve kterém jsem byl odsouzen, a jenom málo chybělo, abych nevisel. Teď, vzhledem k svému pokročilejšímu věku, se ve svých 65 letech nechci stát znovu slavným, nejsem žádný ambiciózní typ. Ale rád bych věděl, proč z ministerstva spravedlnosti nejsou schopni odpovědět na dopisy a dotazy, které jsou dostatečně oprávněné, a proč také nezveřejní tu svoji záslužnou činnost, která se zatím dotkla jen okrajově některých postižených a nevychází tu „horentní“ sumu doposud přiznaných náhrad, aby naši spoluobčané nám nevyčítali něco, co jsme vůbec nedostali. Bylo by to velice prospěšné pro celou naši veřejnost.

S pozdravem

Zdeněk Vondrášek

Dolany, okr. Prachatice

■ ■ ■
Současní zásilký, kterou nám pan Vondrášek poslal, byla i kopie výše zmíněného dopisu ministerstvu spravedlnosti. Z toho je zřejmé, že pan Vondrášek zaslal odboru odškodnění vše potřebné: 13.

února 1991 žádost o odškodnění doloženou usnesením Krajského soudu v Českých Budějovicích i rozpis roků strávených v nápravných zařízeních, aby mu po třech měsících napsali, že jim chybí jeho rodné číslo.

Po půlroce, v listopadu 1991, žádal pan Vondrášek o vysvětlení, proč nedostal rehabilitační dluhopisy Investiční banky, jejichž první splátka měla být, podle vyjádření náměstka ministra financí ing. Kočárnika, provedena do konce října. I tento dopis byl ignorován. Zůstal bez odpovědi.

Od té doby uběhlo devět měsíců a zase nic. Pan Vondrášek se může právem domnívat, že chybí především vůle chtít pomoci. Pročez ministerstvo spravedlnosti ČR, s opisem na vědomí dr. Burešové, tehdejší předsedkyně ČNR, a panu dr. Píthartovi, tehdejšímu předsedovi vlády ČR, píše znovu:

„Není to pro nás, politické vězně, záviděníhodná situace, když se na nás naši spoluobčané dívají jako na boháče, kteří se obohacují na úkor celé společnosti a přivádějí naše finanční hospodářství na pokraj bídy...“

Tolik dopis.

Smutný dopis.

K němu byl přilepen ještě výstřížek z regionálních novin Astra ze sousedního strakonického okresu (23. dubna 1992), kde je vystiženo mnohé: 95 % politických vězňů za 2 roky naší vlády nedostalo žádné odškodné a mnozí nemají ještě vyřízené důchody. Veškeré sliby jsou pro tyto lidi „cárem papíru“.

Možná trochu příkré odsouzení, ale po jedné za panem Vondráškem.

■ ■ ■
Pan Vondrášek zrovna obracel ve Čkyňni seno. Na svých pětadesát let vypadá dobře, pouze se mu hůře dýchá.

Je překvapen. Myslel si totiž, že i tento dopis skončí v koši. Nebo někde kdoví-kde. Postáváme ve stínu a pan Vondrášek pomalu vypráví.

„Já nic neuspěchám. Jedenáct let jsem seděl a vim, že není kam spěchat.“

„Bylo to hodně zlé?“

„Jeden rok Bory, jeden rok Ilava, dva roky Leopoldov, sedm let uranové doly Bytíz. Naučil jsem se nikam se nehnat, život vás tam stejně dotlačí. V Leopoldově jsem vážil 48 kilo, byl jsem taková vosková figurka. Když mi pak na Bytízi dočista přestalo chutnat jíst, kluci říkali, že sušinky prý dlouho vydrží. Měl jsem silnou žaludeční neurózu. To tak přijde. Dietu jsem nepotřeboval, dávali nám ji sami. Za cigarety jsem vyměnil vitamíny B a ty mě zase postavily na nohy. Byli na tom ovšem lidi mnohem hůř. Třeba ti, co se hnali za rudncu žilou, když skála promluvila. Ti pak venku zemřeli na nedostatek radioaktivního záření. Starý Zelenka mi říkal: „Když skála mluví, tak se nikam nečeň a zašij se. Vyprdni se na odměny za vzornou práci, vyprdni se na vidinu podmíněného propuštění.“ Ale mám kupodivu i lepší vzpomínky. Na dobré lidi. V lágru si

kterým ona „skvělá vidina budoucnosti“ přinesla jen žal, slzy, trápení, smrt.

Jenže když jsme měli možnost sledovat ministryni kontroly paní Kořinkovou, která majetek KSČ přebírala a přebírala až přebírala a na konci svého volebního období suše konstatovala, že se to nepodařilo, přepadne vás smutek na druhou.

■ ■ ■
K 30. dubnu bylo v České republice rehabilitováno 210 530 nezákonně odsouzených osob.

Těch, co žijí a podali si žádost, je přes čtyřicet tisíc. Odškodnění provádí podle § 23 ministerstvo spravedlnosti jen na návrh rehabilitovaného nebo jeho dědiců. V případě, kdy došlo k rehabilitaci poškozeného, který byl popraven nebo zemřel,

ce nemůžete být kamarád se všemi, ale když, tak už. V civilu můžete hrát diváky - ko před lidmi delší dobu, v lágru se vyjvíte za čtrnáct dní. Poznal jsem spoustu vzdělaných lidí, protože s námi sedělo mnoho moudrých. Byla to dobrá vysoká škola života, akorát trochu nákladně byly koleje. A některé věci se nedají ničím zaplatit. Basou by měl projít každý soudce, který někoho odsoudí. Dneska bych šel sedět klidně, to je havaj. Knižky, televizory, vycházky. Když si vzpomenu, jak pracně jsem si psal pět tisíc anglických slovíček na toaletní papír!“

„Čemu jste vděčil za takovou pátku?“

„To kdybych věděl. Ze začátku jsem nevěděl vůbec nic. Jen to, že to vypadá na bradu vzhůru. Trest smrti provazem za použití paragrafu sto třinácti změněn na doživotní žalář. Za co? Pomohl jsem po osmačtyřicátém několika lidem ukázat, kde jsou hranice. Já jezdit lyžovat na Kvildu a když se někdo zeptal, tak jsem mu slušně odpověděl. Pak mě čapli. Já zatlučkal, oni tloukli. Hlavním argumentem v obžalobě bylo, že jsem MOHL moc udělat. Fraška. Byl to první velký případ v pohraničí, tak to patřičně nafoukl. Soudili mě ve Vimperku, ještě mám na to schovanou vstupenku.“

Pak obrátí pan Vondrášek kus sena. Oči se mu lesknou. To když si člověk vzpomene.

„Ale co, já jsem se po návratu z lágru stačil ještě oženit, mám hodnou ženu, čtyři děti, žádný majetek, protože jsem z basy připravený - vzít si kartáček, lžičku a můžu jít. Všechny děti měly problémy se školami, ale také to bylo k něčemu dobré. Jsou omláčené životem.“

■ ■ ■
Jedeme k Vondráškům na kávu, abychom se dostali k tomu, proč jsem přijel.

Liknavost či přímo nepořádek na ministerstvu, které si říká ministerstvo spravedlnosti České republiky?

„Ale ano, dostal jsem teď jednu odpověď na své urgence. Minulý týden. Z České národní rady mi napsali, že můj dopis byl předán parlamentnímu výboru k dalšímu vyřízení.“

Na to, že uběhlo tolik měsíců, a na to, že tento parlamentní výbor volbami skončil (jistě bude vytvořen jiný), dost smutná záležitost. A hlavně, parlamentní výbor nikoho neodškodní.

Volám proto na odbor odškodnění ministerstva spravedlnosti ČR, kde mi paní dr. Kotulánová řekne, že novináře nemá ráda a že o co jí združujeme, o to delší bude doba na vyřízení všech nároků na vyrovnání s bývalými politickými vězni.

Taky odpověď.

Konečně jsem se dozvěděl, kdo celou věc brzdí. Vyrovnání s politickými vězni jsem zdržel o minutu a půl!

Všem se omlouvám.

■ ■ ■
Vracím se za panem Vondráškem.

„Neměli nic slíbovat. Když se řekne á, má se říct i bé. To je vám taky zajímavé. Tenkrát jsem za sedmdesát devět dní výslechů včetně soudu seděl na Borech, jen to fliklo. To se soudilo ve dne v noci a šlo to jak na provázku. Velezrada, provaz, doživotí, dvacet let, adyjé.“

Některé věci jdou strašně rychle.

Některé věci jdou strašně pomalu.

Má pravdu pan Vondrášek. Pan Vond-

rášek, který se až 30. ledna 1991 dozvěděl, že není lump.

■ ■ ■

Předseda pobočky Konfederace politických vězňů v Prachaticích pan Josef Poucha má nepříliš vděčný úkol soustřeďovat žádosti všech bývalých politických vězňů, kteří bydlí dnes v prachatickém okrese. Je jich pětadvacet a má pro mě potěšitelnou zprávu, že přibližně polovička z nich první částku odškodnění již dostala.

„U nás na Prachaticku se to trošku pohulo, zato vedle na Klatovsku to prý stojí. Oni to berou podle nejstarších...“

Dozvídám se rovněž, že na ministerstvu to nejdříve brali tak, že krátké tresty vyřizovali dříve. Měly tím prý rychlejší výsledky.

Je pravda, že kdyby všichni žadatelé měli všechny doklady pohromadě, bylo by vše rychlejší. Jenže kdo v padesátých letech seděl, tak už dneska není žádný mladík. Navíc všichni víme, že úřady jsou báječně líné, aby se vám i nervy daly do pochodu.

Manželka Josefa Pouchy k tomu dodává:

„Přibližně patnáct dědečků nám sem denně chodilo. I jeden devadesátiletý sem k nám přišel. Nechtěl tenkrát do JZD, tak mu přišli špiónáž. Manžel všem pomáhá. Za tímhle jel dokonce až na jednoluku intenzivní péče do nemocnice...“

■ ■ ■

Pan Poucha je ročník 1913. Příští rok mu bude osmdesát. Z absolutního trestu smrti se vyvlékl na dvacet let, odseděl si deset. Budějovice, Pankrác, Bory, Jáchymov, Vikmanov, Pankrác, Kladno, Mírov, Leopoldov, Bytíz, Mírov.

„To všechno na státní útraty,“ praví se smutným úsměvem.

„Jako medvědy nás vozili v řetězech.“ I on dnes říká, že měl štěstí.

Byl odsouzen jako jeden ze „Skupiny osmi“, přičemž ani jednoho neznal. Ambice na provaz. „Prokurátor Čížek byl sekoun. Ten se s tím, panečku, nemazal.“

Dlouhé licho vystřídá pláč. Paní Pouchová pláče, pan Poucha klopí oči.

„Až na starý kolena jsem se naučila brečet, já dřív neplakala. Nechtěla jsem, aby to na mně bylo vidět. Když byl v Praze s manželem soud, na který nám milostivě prodali vstupenky, celé dny jsme se švagrovou proklečely v pražských kostelích. Doma dvouléta hořička. Tak jsme se za manžela modlily a modlily. A když nám řekli, že dostává jen dvacet let, bylo to jako vysvobození. Hnedka jsem si venku koupila špekáčky, protože jsem celé dny nejedla. Buďte žit! Buďte žit!“

Pan Poucha se k tomu nechce moc vracet. Když mu tenkrát v sobotu řekl právník, že to bude trest smrti, konstatoval suše:

„To budu mít špatnou neděli.“

Pan Poucha má štěstí. Už část odškodnění dostal.

Dneska však, i kdyby mu položili na stůl jako náhradu deset miliónů, nikdy by to nechtěl prožít znovu.

■ ■ ■

Od pana Pouchy se také dozvídám, jak se celá ta věc odškodnění proplácí, podle jakého klíče. 30 000 za každý rok, jinými slovy 2500 za každý odseděný měsíc. Kdo seděl deset let, měl by mít tedy nárok na 300 tisíc korun. Ale vyplácí se jen určitá procenta. Na začátek nejméně třicet tisíc Kčs nebo dvacet procent v hotovosti, zbytek je v obligacích propočten do roku 2000.

■ ■ ■

Od pana Pouchy se také dozvídám, jak se celá ta věc odškodnění proplácí, podle jakého klíče. 30 000 za každý rok, jinými slovy 2500 za každý odseděný měsíc. Kdo seděl deset let, měl by mít tedy nárok na 300 tisíc korun. Ale vyplácí se jen určitá procenta. Na začátek nejméně třicet tisíc Kčs nebo dvacet procent v hotovosti, zbytek je v obligacích propočten do roku 2000.

■ ■ ■

Abych přece jen nějakou optimistickou notu nadnesl a panu Vondráškovi přivezl trochu dobrou zprávu, zajdu k dr. Kotulánové, co nemá ráda novináře. To, co dáme, přeci není o lásce a nelásce. Paní doktor je hodnější. Včera toho na ni prý bylo nějak moc. Procházíme dlouhatánskou chodbou, ve které jsou v regálech

Kolik se jich ale dočká poslední splátky? Když někdo nedostal ještě ani tu první, umlňující část?

Všichni jistě chápeme, že republika nemá příliš z čeho brát. To je pravda, stejně jako je pravda, kdo tuto republiku tak obdivuhodně zhutnoval. Není to fráze, a proto je dobré si ještě dlouho připomínat: vděčíme za to Komunistické straně Československa, jejíž bilance je v této souvislosti úctyhodná - od roku 1948: 244 popravených, 8000 umučených a ubitých, více než 100 000 dlouhodobě vězňů.

Ten návrh tu už taky padl. Ze zabaveného majetku KSČ odškodnit všechny,

mohou dědicově žádat jednorázově odškodnění 100 tisíc korun.

Navrhovat, žádat, urgovat...

Pokud po dobu šesti měsíců zůstane ministerstvo spravedlnosti nečinné, mají žadatelé možnost podat žalobu o náhradu škody v občanskoprávním řízení.

Podat žalobu, žádat, urgovat. Dostavovat se, vyplňovat, upřesňovat, vysvětlovat.

V Českém deníku 30. května 1992 pravila paní dr. Kotulánová, vedoucí odboru odškodňování: „Bohužel se nám množí urgence a stížnosti na rychlost odškodňování. Vyřizování těchto stížností zdržuje samotné odškodňování.“

Jistěže má v něčem pravdu. Ale já si trpce říkám: tak už nejen novináři brzdí proces odškodňování politických vězňů, ale i sami

poškození. Tím, že uplatňují své nároky.

Jenže nechápu, proč nikdo těm pocho-pitelně znervózněným starším lidem neposlal alespoň OMLUVNÝ dopis, že se věc zdržela proto a proto, že se na ni však pracuje a bude v nejrychlejším možném termínu vyřešena.

Že holt někdo bibě odhadl, jak to celé poběží.

■ ■ ■

Abych přece jen nějakou optimistickou notu nadnesl a panu Vondráškovi přivezl trochu dobrou zprávu, zajdu k dr. Kotulánové, co nemá ráda novináře. To, co dáme, přeci není o lásce a nelásce. Paní doktor je hodnější. Včera toho na ni prý bylo nějak moc. Procházíme dlouhatánskou chodbou, ve které jsou v regálech

Čistím koberece
a čalouněný nábytek. Volejte kdykoliv, Chris — (708) 863-4113.

HELP WANTED

Pomoc do kuchyně na vydávání jídel. Přednost zkušeným. Plat \$400 týdně. Hlaste se osobně, mezi 11:30 — 3:00 hod. nebo 7:30 — 8:30. Corner Restaurant, 9201 West Broadway, Brookfield.

ENVELOPE CORP. Looking for experienced adjustors, folding machine operators & die cutters for night shifts. Must be able to communicate in English. Apply in person Diamond Envelope Corp., 1650 Shore Rd., Naperville, Il. 708-305-8181.

THE AMERICAN HEART ASSOCIATION MEMORIAL PROGRAM

WE'RE FIGHTING FOR YOUR LIFE

American Heart Association

This space provided as a public service.

Podporujte Hlasatel
Máte zaplacené předplatné?

IJK TRANSLATION SERVICE
z češtiny do angličtiny
a naopak
I. J. Kovar
P.O. Box 313
Riverside, Il. 60546
or call (708) 442-7115

PSYCHIC HEALER
DONNA LYNN
PSYCHIC HEALER
PALM & CARD READINGS
She can help all problems of life, love, marriage. No matter what's your problem. She can and will help you. Quick results. Call now: 312-476-8221.

MIKI SPIGL
Cermak Road Realty
6226 záp. Čermák tř.
Berwyn, Ill.
č. tel.: 484-4800

NORTH RIVERSIDE
3 ložnicový novější domek, obývací, formální jídelna, centrální chlazení, 2 koupelny, rekreační místnost, garáž na dvě auta. Blízko autobusové zastávky a nákupu. **SOLD**

BERWYN
3-rodinný dům, 3—3—1 ložnice. Postranní vjezd do zděnné garáže, vysoké nájmý. Skok na Čermákovu třídu. **SOLD**

BERWYN
2-rodinný dům, 3—2 ložnice, separátní topení, plný bejzment, garáž na dvě auta. Blízko Čermákovy třídy. **SOLD**

HŘBITOVNÍ LOTY:
for sale, 4 lots. Lot 181 - section 18 at Bohemian Natl. Cemetery. 400.- lot, call 708-389-2287.

HELP WANTED
CHILD CARE:
Mature, responsible, experienced woman to help mom care for a 4—mo. old in her Oakbrook home. Part—time, flexible hrs., non—smoker. Tel. 323-5771

— WILL HIRE:
Looking for nail technician and pedicurist for ultra—modern salon in western suburbs. Great opportunity for a new career in the field of finger nails. Will train. Must speak some English and have transportation. Tel 986—0000.

Start \$11.88/hr. + benefits.
For application & info call 1-216-324-7285, 7am to 10pm.

*Poslouchejte
Československou
půlhodinku
na radiové stanici
WCEV 1450 AM*

*každou
středu a čtvrtek
v 8.05 večer
řídí Jerry Jiráč*

P.S. WASHINGTON
a weekly column by
U.S. Senator Paul Simon of Illinois

Taxpayers Win Round One in Fight Over 'Guns for Felons' Program

While it is not a huge item in the federal budget, my nomination for the example of the worst waste of money is the \$4.27 million we spend each year to give back the right to carry firearms to convicted felons.

If you think you misread that first sentence, you didn't. It costs the American taxpayers about \$10,000 per license for an investigation to hand back to people who have been convicted of serious crimes their right to carry arms.

And guess what? Some of the former convicts renew their lives of crime.

Sen. Frank Lautenberg of New Jersey and I have introduced legislation to stop this nonsense. To repeal this law. We recently won the first skirmish in this battle. Our amendment eliminating this 'guns for felons' program from the 1993 budget has now become law. We will continue to push for enactment of our bill to make these savings permanent.

To no one's surprise, the National Rifle Association — composed of many law-abiding citizens — opposes much of our proposal. Exactly why taxpayers should subsidize giving guns back to convicted criminals is not clear to me.

"Guns don't kill people," the NRA says over and over and over again. "Criminals do." Why then should we give the right to carry weapons back to convicted criminals? And why is the NRA on the side of the criminals?

For the same illogical reasons that they oppose having a five-day waiting period to buy a handgun. The five-day waiting period proposal — "The Brady Bill," named

after former White House Press Secretary Jim Brady — gives police the chance to check out the records of someone applying to buy a handgun, and if that person has been convicted of a serious crime, or has a history of mental instability, the gun purchase can be stopped.

Each year 22,000 Americans are killed by handguns, a far higher rate than in any country in the industrialized world.

That's why police organizations disagree with the National Rifle Association on these matters. As a lawmaker, I have a choice of agreeing with the people in uniform who protect our lives each day and risk theirs — our police officers — or I can agree with the National Rifle Association's stand against a waiting period and for spending \$4.27 million of taxpayers' funds to see that convicted criminals can get their guns back.

I have no difficulty in siding with the law enforcement officers, despite the screams of protest from the NRA.

One other item of interest: In 1990 the NRA got \$7.4 million of its total income from the firearms industry.

Hunters, people who enjoy outdoor sports and law-abiding citizens should continue to have the right to have guns. But those same people should ask themselves if the NRA is serving the best interests of responsible gun owners, and of all our citizens, or is it serving the interests of the arms manufacturers.

In the meantime, I'm going to do my best to permanently stop \$4.27 million of hard-earned taxpayer dollars from going to rearm convicted criminals.

American Heart Association

This recipe is intended to be part of an overall healthful eating plan that would not include more than 30 percent of daily calories from fat.

Vegetable Broth

This dish is tasty — and healthful, too.

2 Tbsp. acceptable* margarine	3 stalks celery, including yellow leaves, coarsely chopped
2 Tbsp. water	3 large sprigs fresh parsley
2 medium onions, coarsely chopped	3 or 4 sprigs fresh thyme
2 large leeks, white and green parts, coarsely chopped	1 bay leaf
2 carrots, scrubbed and coarsely chopped	12 peppercorns
	9-10 cups water

In a heavy stockpot over medium-high heat, melt margarine. Add 2 tablespoons water, onions and leeks. Sauté 4 to 5 minutes.

Add remaining ingredients in order listed. Cover with 9 to 10 cups of water. Simmer 1 1/4 to 1 1/2 hours, or until reduced to 8 cups.

Strain broth and discard solids. Cool to room temperature. Pour into containers, cover and refrigerate or freeze. Remove congealed fat from the surface, if necessary, and discard.

When defrosted, boil again before using. Makes 7 1-cup servings.

For vegetable bouillon, simmer until reduced by half. Use when recipe calls for canned bouillon.

* Select margarines that have no more than 2 gm of saturated fat per tablespoon

Vegetable Broth Nutritional Analysis per Serving

24	Calories	0 mg	Cholesterol	0 gm	Saturated Fat
3 gm	Protein	56 mg	Sodium	0 gm	Polyunsaturated Fat
1 gm	Carbohydrates	1 gm	Total Fat	0 gm	Monounsaturated Fat

Vegetable Bouillon Nutritional Analysis per Serving

48	Calories	0 mg	Cholesterol	0 gm	Saturated Fat
6 gm	Protein	112 mg	Sodium	0 gm	Polyunsaturated Fat
2 gm	Carbohydrates	2 gm	Total Fat	0 gm	Monounsaturated Fat

These Help Your Heart Recipes are from the American Heart Association Cookbook, 5th Edition. Copyright 1991 by the American Heart Association, Inc. Published by Times Books (a division of Random House, Inc.), New York.

Rudolf Novák

Židé v českých zemích od sv. Vojtěcha až po naše dny

(Příručka k židovské otázce, Praha 1944)

Už v starořímské doběrazil Publius Syrius heslo: "Peníze světem vládnou". A že peníze nesmrdí, to říkal už starý Vespasian svému synu Titovi. Židé na celém světě založili svůj postup na těchto zásadách, také v českých zemích. Tím se vysvětluje, proč společensky deklasované a ze slušné společnosti vyřazené Židovstvo nabývalo moci a vlivu i přes vyjimečná nařízení, přes izolování v ghettech a přes živelný antisemitismus, který zachvacoval v pravidelných periodách celé národy.

Židé vyhrávali svou věc vždy zlatem a korupcí. Tím je také řečeno, proč Židé v českých zemích se nejen udrželi, ale co do významu vzrostli, až konečně se stali v bývalé republice zákonodárci a ministři. V podstatě se ovšem nezměnili. Za sv. Vojtěcha (kolem r. 1000) obchodovali s otroky. Skoro tisíc let nato dělali otroky z českého lidu pod hesly humanitární a demokratickými. Tedy otrokářství pěstovali jak před tisícem let, tak i v bývalé republice. Touha zotročovat je v jejich krvi.

Kdo studuje pozorně prolinání Židů do českého života od dávných dob, ten přichází k přesvědčení, že velkou vinu na vzrůstu židovské moci nesou někteří čeští králové, kteří si vypůjčovali peníze od Židů a tím se automaticky dostávali do jejich vleku. Podobně si ostatně počínala knížata i králové v jiných zemích. Musíme tedy některým českým králům vytknout, že kvůli mamonu nadřizovali Židům a že zavlekli do českých zemí židovskou nákazu. - Tak musíme bohužel konstatovat, že nejvíce se o Židy "zasloužil" v českých zemích král Přemysl Otakar II. - Ten 29. března 1254 udělil Židům v českých zemích práva a výsady, o jakých se Židům v jiných zemích ani nesnilo.

V těch letech např. v Anglii král Eduard I. vydal nařízení, které znemožňovalo tamějším Židům vykořisťování obyvatelstva, takže Židé si stěžovali, že byla jim vzata možnost obžvy.

Naproti tomu Přemysl Otakar II. dal Židům takové výsady, že je lze nazvat "Magna Charta židovských práv". Začínala takto: "My, Otakar z Boží milosti král český, vévoda Rakouský a Štýrský a markrabě Moravský, všem pro věčné časy. Jakož chceme, aby lidé jakéhokoli stavu v naší říši přebývajíc byli účastni naší milosti a blahobytu, tak chceme, aby vůči všem Židům v království a říši naší usedlým tato ustanovení byla přesně zachována." - Obsah ustanovení dával Židům více práv než arabským. Tak například ve sporech peněžních, o věci movité a ve věcech trestních nestálo svědeckví křesťanovo proti Židovi. Křesťan, chtěl-li dosáhnout svého práva, musil míti ještě jednoho svědka židovského. Křesťanovi se věřilo před soudem jen tehdy, bylo-li jeho tvrzení podepřeno ještě Ži-

dem. Naopak stačilo, aby Žid, obviněný z podvodu byl zproštěn obžaloby, odpřísáhl-li na Desalero, že je nevinen!

Je zajímavé, že Přemysl Otakar II. zakazoval svým poddaným, že nesmí obviňovati Židy z rituální vraždy. Všeobecně řečeno: ustanovení krále Přemysla Otakara II. byla nanejvýš židomilská. Chránila Židy ve všech směrech, ba přiznávala jim více věrohodnosti než křesťanům.

Zmíněný král dovolil Židům i přijímání královských úřadů. Židomilnost Přemysla Otakara šla tak daleko, že osvobodil brněnské Židy na rok od placení daní i jiných služebností a že nařídil, že nesmějí být poháněni před soud kromě případů vraždy, krádeže a podvodu.

Snadno si ovšem můžeme vysvětlit, proč král Židům tak nadřizoval. Potřeboval peníze, aby mohl provádět své mocenské plány. Židé mu peníze ochotně zaopatřili a tím si získali jeho náklonnost.

Přemysl Otakar II. byl na Moravském poli poražen králem Rudolfem. Židé se hned přeorientovali k vítězi a projevíli tak svou pravou povahu. Zapomněli na dobrodiní, které jim poražený král prokázal a přišli hned holdovat vítězi, když se rozložil s vojskem mezi Oslavanami a Rosicemi u Brna. Král Rudolf jim sice dosavadní práva potvrdil, ale současně nařídil, že musejí platit daně a poplatky jako všichni křesťanští občané.

Sny Přemysla Otakara II., král Václav, ocitl se také v područí židovského vlivu. Směle možno říci, že za panování Přemyslovců dařilo se židům v českých zemích skvěle. Židé stávali se držiteli a bohatli.

Za vlády Lucemburků Židé sice neměli tolik práno jako za Přemyslovců, ale nepocítili také žádné persekuce. Když v roce 1311 navštívil Jan Lucemburský Brno, vyšli mu Židé vstříc, při čemž nesli Desalero a zpívali hebrejské písně. Tímto způsobem si chtěli naklonit starého válečníka. Král stále potřeboval peníze. Nelze se tedy skoro ani divit, že se ocitl také v kruhu židovských peněžníků, kteří jednou rukou nabízel peníze, a druhou předkládali k podpisu "židovská práva" Přemyslovců. Král Jan je také potvrdil. Jeho syn Karel už jako markrabě moravský se snažil omezi židovské lichvářství, ale s malým výsledkem. Židé se odvolávali na Přemyslovská "práva" a čachrovali nestydatě dále.

Za panování krále Václava IV. nastaly pro Židy opět dobré časy. Také on potvrdil jim Přemyslovská práva. Všeobecně se dá konstatovat: Základem práv a výsad Židů v českých zemích zůstávalo vždy privilegium krále Přemysla Otakara II., dané v roce 1254. Takové privilegium měli Židé v málokteré zemi, alespoň ne ve XIII., XIV. a XV. století.

Židé byli v českých zemích už pevně usazeni a finančně vyzbrojeni, když se panování ujal císař Zikmund. Židovská lichvářství tak kvetlo, že Zikmund nařídil listem z roku 1436, že úroky, které se měly platit Židům, platit se nemusí. Také král Ladislav v několika případech zakročil proti židovské rozpinavosti, ač v roce 1454 potvrdil Přemyslovská práva.

Za krále Vladislava se zdálo, že Židé budou z Čech úplně vypuzeni. Král nastoupil proti Židům ostře. Prvního října 1487 bylo na zemském sněmu usneseno, že má být Židům uložena značná daň. Křesťané, kteří dávali Židům peníze k společnému lichváření, měli být králi oznamováni k potrestání. Židé věřili nebezpečí a proto si krále hleděli naklonit. Vladislav však dostal na Židy tolik stížností, že musel vydat nové předpisy o půjčování peněz křesťanům. Přesto nechává Židy stále pod svou správou, t.j. pod správou královských úředníků.

V roce 1507 bylo oznámeno, že se Židé musejí do roka z Prahy a ze země vystěhovat. Stalo se tak na základě zvláštního králova dekretu. Zpráva vyvolala všeobecnou radost mezi českým lidem. Ale Židé nelenili. Napjali všechny síly a koupili si řadu mocných přímluvčích kteří vymohli na králi zrušení původního dekretu. - Toto změněné stanovisko způsobilo, že nastala určitá anarchie v židovské otázce.

Nástup Habsburků

V roce 1526 nastoupil na trůn českých králů Habsburg Ferdinand I. Židé při této příležitosti opět projevíli přizpůsobivost. Ač věděli, že jde o dynastii vyloučeně katolickou, snažili se Ferdinanda získat pro své požadavky. Proto se nápadným způsobem účastnili jeho uvřázení v Praze i v Brně. Ferdinand I. potvrdil skutečně Židům v Čechách výsady, udělené předešlymi králi. Během jeho panování docházely na Židy tak četné stížnosti, že se rozhodl je vyhostit z Prahy i ze země. Jeho rozhodnutí potvrdil i sněm království českého v roce 1542. Ale Židé si věděli rady. Použili svých osvědčených prostředků, t.j. korupce. Tak se stalo, že usnesení sněmu i nařízení královo nebyly provedeny. Židé v zemi zůstali a noví se tajně do země stahovali. - Panování habsburských králů v českých zemích se vůbec vyznačovalo nedůsledností v základních věcech. Tak např. proti židům učinili řadu naběhů, ale vždy se zastavili na poloviční cestě. Pravidelně to končilo tak, že židé naplnili královskou pokladnici a měli na čas pokoj.

Velikou korupci zavedli Židé také do řad šlechty, která si od nich dlužila peníze a která pak Židy chránila. Skoro každý šlechtic měl "svého" Žida, kterého chránil. Jaký tedy div, že židé to vyčítali a nerozpektovali nařízení a zákazy!

Po Bitvě na Bílé Hoře nastala pro Židy velmi příznivá situace. Král Ferdinand II. potřeboval peníze a proto použil nabídky Židů. Získávali jeho přízeň také tím, že prováděli špehounství mezi českými stavy. Tak se stalo, že král upadl úplně v židovské područí a vrátil Židům všechny výsady z dob Přemyslovců, a tyto výsady ještě rozšířil.

Židé se ukázali jako živel krajně nemorální. Ač před bitvou na Bílé Hoře škemrali o ochranu v protestantské šlechtě, po ní se přidali na stranu katolickou. - Vypadá to jako paradox, ale je to bohužel dějinná pravda, že Ferdinand II., nejkatolictější panovník na českém trůně, stál úplně pod židovským vlivem! Židé těžili hospodářsky z této situace, neboť obchodovali na sekvestrovacích statcích a kdo se proti jejich kořistnictví ohradil, toho označili za nepřítel císaře... Židovská moc dosáhla takového stupně, že se stali i armádními dodavateli. Existuje nespočet důkazů, že si počínali nepoctivě a že erar okrádali.

Když nastoupil na trůn Ferdinand III. (1637-1657), nastala naděje, že tento panovník napravit chyby svého otce a že znemožní židovskou rozpinavost. Z počátku také opravdu jevil určitou rozhodnost, ale během doby podlehl i on židovskému vlivu, protože mu financovali jeho válku proti Švédům. Podobně bylo za panování císaře Leopolda I., kdy se vyprávělo, že byl úplně zadlužen a u vídeňských Židů, takže proti nim nemohl důrazně zakročít.

Po krátkém panování císaře Josefa I. (1705-1711) nastoupil císař Karel VI.

(1711-1740). Židé měli v rukou státní půjčky a zásobování vojska. Stali se tak státem ve státě. Toho se císař zalekl a vydal některá nařízení, která měla aspoň částečně regulovat jejich rozpinavost. Karel VI. však zemřel 20. října 1740 a jeho úmysly zůstaly nere realizovány. S ním vymřel habsburský rod po meči.

Na trůn podle pragmatické sankce nastoupila jeho dcera Marie Terezie a tím také začíná rušná doba v židovské otázce v českých zemích.

Marie Terezie

Císařovna projevila nejlepší vůli zbavit se Židů. Proto nařídila dekretem ze dne 18. prosince 1744, aby se Židé do šesti měsíců z království českého vystěhovali, jinak budou za vojenskou asistenci vyhnáni. Nařízení vyvolalo mezi Židy velký poplach. Z českých zemí se jim nechtělo, poněvadž tu už dobře obchodně zakotvili a vedlo se jim dobře. Proto hned po vydání dekretu začali svou starou hru a horečně sháněli přímluvčí, kteří by císařovnu přiměli k odvolání dekretu. Kromě toho podnikli velkou zahraniční akci. - Tentokrát se jasně ukázalo, že Židé tvoří mezinárodní celek, který dovede rozpoutat velké mezinárodní lázně, když jde o jejich prospěch.

Akci vedl židovský bankéř Wolf Wetheimer z Auousburku a francouzský rabín Jonathan Eibenshütz. Ten se obrátil na židovskou obec v říši se žádostí, aby papež intervenoval ve prospěch Židů u Marie Terezie, což se také stalo. Dále uspořádal velké peněžní sbírky. Wolf Wetheimer rozeslal řadu dopisů na prominentní osobnosti v zahraničí s prosbou, aby bylo intervenováno ze zrušení vypovidacího dekretu. V archivu pražské náboženské obce se našel svazek 90 dopisů zmíněného Wolfa Wetheimera.

Přes mnohé intervence i z královských míst zůstal zatím dekret v platnosti. V jednom dopise ze 4. března 1745 se sděluje, že z Prahy se vystěhovali všichni Židé až na 300 rodin. Dáleko ovšem neodešli. Usadili se nedaleko Prahy v místech, kde je nyní pražská městská čtvrť Libeň.

Posléze se stalo, že císařovna prodloužila už v květnu 1745 vypovidací lhůtu na deset let. Po deseti letech bylo vypovidání Židů z českých zemí vůbec zrušeno. Také tentokrát Židé vyhráli pomocí zahraničních přímluvčích a pomocí peněz.

Jedno je velmi zajímavé konstatovat: Židé byli několikrát vypovidáni z českých zemí, ale nikdy se nastěhovali. Vždycky to dovedli nějak zařadit...

Josef II.

Právní a tedy i společenské postavení Židů v českých zemích se základně změnilo za panování Josefa II., a to v naprostý prospěch Židů. Byl to tzv. Toleranční patent, který znamenal pro Židy novou právní základnu, které důkladně využili ke své emancipaci a ovládnutí hospodářského života.

Ježto jde o zásadní obrát v židovské otázce, musíme se podrobněji zabývat reformačními snahami císaře Josefa II., pokud jde o zlepšení situace Židů. Císař Josef II. byl zván osvíceným panovníkem, což vlastně vysvětluje jeho reformační činnost ve prospěch Židů.

Na trůn nastoupil v době, která byla plna "osvíceneckými" snahami po svobodě, rovnosti, bratrství, toleranci a humanitě. Tyto ideje rostly m.j. z válečných zápasů mezi Francií a Anglií v letech 1688-1815. Židé, zejména ve Francii a v Německu se chytli těchto "osvícených myšlenek", protože jim přinášely užitek. Seznali, že ve jménu humanity, rovnosti, volnosti a bratrství mohou se vyvíjet na přední místo ve společnosti a proto tuto "humanitu" čile šířili a pěstovali. V Německu v době Josefa II. působil Žid Moses Mendelssohn (Mosche ben Menachem), který byl znám jako otec reformní židovstva. Židé celé Evropy k němu vzhlíželi jako k svému přednímu bojovníku. Mendelssohn hlásal, že se Židé musí zmocnit německé kultury, že se musí naučit jazyku německých vzdělanců, aby mohli opanovat veřejný život. Židé uposlechl jeho výzvy a snažili se stát pravověrnými Němci, ač uvnitř stále zůstávali Židy. - Takto tzv. osvícenecká doba přála těmto falešným asimilačním snahám. Mendelssohn zavedl v domech

Pokračování na str. 12

ODŠKODNĚNÍ?

RICHARD GRMA / FOTO: MIROSLAV ZAJIC

spisy a spisy a spisy. Za všemi těmi spisy je ovšem čtyřicet tisíc lidských tragédií.

Na mou jedinou otázku, proč se to všechno tak zašmodrhalo, že ti lidé doma čekají a čekají a čekají, odpovídá:

"Náš odbor pro odškodnění vznikl jako zcela nový v roce 1990, nikdo podobnou agendu neznal. A navíc byl pro mladé lidi neperspektivní, protože až všechny poškozené odškodníme, budeme rozpuštěni. Tudiž osazenstvo se nám za dva roky několikrát prostřídalo. Lidé, lidé, lidé. A znovu se museli zaučovat. Máme šestadvacet důchodců, pomáhá nám i Konfederace politických vězňů. V první fázi jsme neměli žádné počítače. Dělati jsme na kalkulačkách, spisy jsme nosili v prádelnicích koších. Tak jsme byli zavaleni. Jedno s druhým vytvořilo onen zašmodrchanec. Nyní nám jde práce s počítačovou technikou třikrát rychleji než předtím, a to i v odbočkách v Brně a Plzni. Ručně udělá referent padesát případů měsíčně, teď sto padesát. Lhůta šesti měsíců pro vyřízení takového kvanta rehabilitací je prostě nevyhovující. Lidé se samozřejmě obracejí na soud, čas plyne, nervozita

stoupá. Jsme si vědomi toho, že pokud to tady neurychlíme, zaválí to soudy a budeme tam, kde jsme byli."

■■■

Jedu to vysvětlit panu Vondráškoví.

"No jo," řekne. Jsou to smutné příběhy, které piše život. Vše se lépe vejde do celých čísel.

Přibližně jedna čtvrtina osob ze 43 tisíc žádostí již byla odškodněna.

Na odškodnění bylo již přiznáno 964 827 686 Kčs.

Z toho v hotovosti 287 663 686 Kčs.

Na státních dluhopisech 677 164 000 Kčs.

Jde jen o to se dočkat.

Osobní příběhy konkrétních lidí patří jenam. Do kolonek se nemohou vejít.

Jsou příliš dlouhé a obyčejné.

Málo se v nich objevuje slovo žádost, návrh. Mladíci, kterým je dnes 65 let, musejí mít strpení.

Jejich čas, slabounká náplast slabounké satisfakce, teprve přijde.

Zasranej komunismus.

bohatých berlínských Židů společenské schůzky, jichž se účastnili tehdejší němečtí vzdělanci a židé. Z těchto kroužků vznikly pověstné "berlínské salony", kde se po několika desetiletí pěstovala vysoká politika v duchu Židům přátelském. Jisto je, že se Mendelssohnovi podařilo získat část německého kulturního světa pro židovské snahy.

V roce 1781 vyšel spis německého lajného rady Dohma pod názvem "O občanském zlepšení Židů", který vyvolal v celém světě rozruch. Byl napsán v duchu úplně židomilském a židovské. Později se ovšem zjistilo, že Dohmův spis napsal Mendelssohn a že tajný rada Dohm jej pouze podepsal.

V Anglii byl v roce 1753 odražen velký frontální útok židovský. Židé totiž tehdy chtěli prosadit tzv. židovský zákon. Byli však po velkých vnitropolitických bojích odmítnuti. Když to nešlo frontálně, našli si podloudnou cestu, která je měla dovést k cíli. Začali se láhat do anglické společnosti smíšenými sňatky. Tak se stalo, že dosáhl rozhodující vlivu v anglické šlechtě. (Srv. např. "Anglo-židovská aliance", TP č. 53-64 - pozn. red.)

Když si ještě uvědomíme, že v roce 1772 začalo první dělení Velkého království polského, máme celkový obraz Evropy, jak se jevila současným a tedy i císaři Josefu II.

Židé v českých zemích

Vlastnoručně list císaře Josefa II. z května 1781 dává Židům takřka přes noc stejná práva jako křesťanským arjům, a poněvadž Židé disponovali nalichvářeným kapitálem, získávali nad arji převahu. Tak se stalo rovné právo židovskou nadvládou.

Na základě tohoto listu vyšel pro Čechy toleranční patent v říjnu 1781, na Moravě v únoru 1782. Po vydání patentu začali Židé "využívat" svých práv. Předně zřídili 34 normálních židovských škol. Byli při tom tak smělí, že žádali, aby část nákladu na tyto školy byla hrazena ze státní pokladny. V ohledu hospodářském se po vydání patentu octli Židé ve svém životě. Současný kronikář sděluje, že Židé měli po vydání patentu celou šlechtu ve svém podruží. Pouze asi šest šlechtických rodin zůstalo neovlivněných. Rozbujela se nevidaná peněžní lichva. Židé půjčovali peníze na 20 procent.

V té době se objevili na Moravě první zednáři ve šlechtických kruzích. Zednáři všude podporovali Židy, kteří s jejich pomocí vnikali do národního života.

Co začali Přemyslovci ve prospěch Židů, to rozhojnil Josef II. tak dokonale, že panství Židů bylo v českých zemích legálně pojištěno a zabezpečeno.

Až do doby našeho národního obrození neměl český národ se Židy nic společného než to, že byl jimi vydirán a šizen. Protižidovské bouře, které se v pravidelných

lhůtkách v českých městech objevovaly, dokazovaly že český lid smýšlel protižidovsky.

Je naprosto mylný názor, že Přemysl Otakar II. podporoval pouze Němce a tím zároveň Židy. Také Němci neměli v těch dobách s Židy nic společného, i když tyto používali německého jazyka.

Už jsme na jednom místě řekli, že koncem osmnáctého století se Židé snažili vniknout do veřejného a společenského života v Německu pomocí předstírané asimilace, jejímž hlasatelem byl Mendelssohn. Židům se skutečně podařilo získat část německých vzdělanců tehdejšího Německa pro své cíle.

V českých zemích však až do čtyřicátých let minulého století nikomu ani nenapadlo, aby počítal se Židy jako s podporovateli našeho národního snažení. Teprve české básník V. B. Nebeský začal horlit, abychom získali Židy tak, jak je prý získali Němci. Básník Nebeský navštěvoval totiž v roce 1843 universitu ve Vídni, kde studoval medicínu. Při této příležitosti se seznámil se Židem Samuelem Kapperem. Kapper se narodil 21. března 1820 na Smíchovské jako syn sklenářského mistr. Kapperův otec byl světoběžník, který se po šestnáctiletém pobytu v cizině oženil s dcerou Žida Rosenballa z Nového Bydžova. Z jinošských let mladého Kappera víme, že navštěvoval židovskou školu ve dvoře Klausovy synagogy, kde se zdokonaloval v hebrejštině. V roce 1837 vystoupil do prvního ročníku filosofie v pražském Klementinu. Jako filosof požíval již větší volnosti společenské. Tak navštěvoval hospodu v Celetné ulici, kde se scházela židovská mládež, odkojené hesly emancipace po francouzské revoluci. Do společnosti židovských mladíků zavítal občas i Karel Sabina. Byla to společnost, která horovala pro rudou republiku a reformovala celý svět v duchu svých židovských názorů.

Mladí synové Israele si dali název básníků "Mladé Čechie". Nebeský se hodně zabýval německou literaturou a poznal, že dva Židé, Börne a Heine, vystoupili na počátku 19. století do německé literatury a začali ze sebe dělat Němce. Nebeský nevěděl, že Börne (vlastním jménem Baruch) i Heine podceňovali a zesměšňovali všechno co bylo německé pod záminkou, že chtějí Německo osvobodit. To ovšem Nebeský nemohl opravdu vědět a proto viděl v družině "Mladého Německa" jen idealisty, kdežto skoro všichni zástupci kroužku stáli pod židovským vlivem. Nebeský se domníval v naprosté neznalosti, že by se česká literatura mohla dostat z kruhu "českých" Židů takového oplodnění, jakého se dostalo německému písemnictví jmény zmíněných dvou Židů. V tom ho utvrzovala činnost židovských básníků z Čech.

Hartmann napsal tehdy "Meč a kalich", Meissner "Židku" a Kapper se zabýval překladem různých slovanských národních písní do němčiny. Ve svém mladistvém zánětu napsal Nebeský v soukromém dopise v roce 1843: "Článek je již hotov. Vyjde v 'Zeitung des Judentums'. Dobrý článek, famózně psaný. Zajisté bude mít účinek. Jest to už

nyní poněkud číst u vídeňských Židů. Budu v tom směru pracovat dále. Od Židů by se nám mohlo dostat dobrých sil. Je to famózní, obdivuhodný národ, plný ducha a činu. Němcům pomohl znamenitě. (!!!) kéž také nám pomohou."

Jak vidět. Nebeský znal Židy velmi málo. - Až do roku 1846 psal Kapper své básně německy. Tehdy je uváděl Nebeský českému členství zvláštní poznámkou, v níž upozorňoval na Kapperovy zásluhy o českou literaturu. V "Českých listech" hlásal Kapper emancipaci Židů, svobodu a rovnoprávnost. Dále si stěžoval na nedůvěru k Židům ze strany Čechů, ač prý Žid je synem české země jako každý Čech. "I mou je vlastní vlast vltavská drahá! Radostně pro ni vyleju krev!" Tak veršoval Kapper.

Básně v "Českých listech" nadchly Nebeského tak, že v nich viděl manifestaci Židů pro český národ. Nevšiml si však toho, že i v této sbírce vyznává horoucně lásku k židovství a Jerusalemu. - Když dnes čteme Kapperovy verše, cítíme, že to bylo také jen židovské šarlatánství, oděné do roucha básnického.

To výborně vystihl už tehdy Karel Havlíček Borovský, který v "České včele" podrobil Kapperovy verše zdrcující kritice. Roku 1846 napsal, že Kapper je křikloun, který nepociťuje, co jako básník zpívá. Jen polovice básní je pročitána, ostatní byly napsány jen kvůli rýmu. Kapper chce za vlast prolévat svou "krev" jen proto, poněvadž potřebuje rým na "slavičí zpěv". Dále vytýkal Havlíček Kapperovi, že jeho poesie je nepravdivá, že jeho vlastenectví není upřímné. Nechtěl ho také uznat Čechem. - Havlíčkovo tvrzení se ukázalo správné v mnohém směru. Tak zejména nevěděl Kapper, zda má psát své básně německy nebo česky - chvíli se tvářil jako Němec, chvíli jako český vlastenec. V roce 1848 nevěděl nic o tom, že je Čechem. Když se pak přestěhoval do Mladé Boleslavi, začal se opět prohlašovat za Čecha. Dle pravdy budíž řečeno, že nebyl (a nemohl být) nikdy upřímně ani Němcem, ani Čechem. Zůstal vždy Židem, a to vystředním Židem, který se přel i se Židy, když měl platit příspěvky židovské náboženské obci.

Havlíček nechtěl, aby se nám Židé věšeli na šosy, protože to dělají z módy a z kšeftu.

Stal se tedy básník Nebeský obětí velkého omylu, který nutno konstatovat, aby legenda o českém židovství byla vyvrácena z kořene. - Když se český národ začal hospodářsky osamostatňovat v osmdesátých letech minulého století, obávali se Židé, že by jim unikla kořist a proti nalíčili past na český lid. Vzpomněli si na veršování Žida Kappera a zložili v roce 1876 spolek českých akademiků-Židů. Současně vyhlásili tento rok za počátek asimilace Židů k českému národu. Byla to ovšem jen finta, aby český lid i nadále kupoval u Židů. Domnívali se totiž, že český lid udří v porobě, když budou ze sebe dělat také Čechy.

Jak tato asimilace dopadla, lze ukázat na malém ale charakteristickém případě:

V roce 1889-1890 bylo z židovských dětí v Praze na českých školách jen 2,6 %.

V roce 1913-1914 stoupl toto procento jen na 19,1 %.

Necelá pětina židovských dětí navštěvovala české školy, ač se Židé honosili kulturní asimilací k našemu národu už od roku 1876.

Po první světové válce se poměry sice změnily, ale příčinou nebylo přesvědčení Židů, nýbrž jejich vypočítavost. Proto dle svého zvyku začali koketovat s českým židovstvím.

Předním činitelem v tak zvaném česko-židovském hnutí byl pardubický lékař Žid Dr. Lev Vohryzek, dále advokát Dr. Jindřich Kohn a Dr. Eduard Lederer. K nim se družili Židé, kteří se před první světovou válkou se skupili kolem realistické skupiny profesora Masaryka, ač v tomto táboře byl zastoupen i druhý směr sionistický. Tak zvaná asimilace k českému národu byla jen komedií, jako byla komedií asimilace k německému národu. Správně bylo již řečeno, že to byli Židé, kteří se postavili mezi Čechy a Němce a kalili svým intrikářstvím dobrý poměr mezi těmito dvěma národy.

Židé a Československá republika

V bývalého monarchii Rakousko-Uherské žily dva miliony Židů, tedy třikrát tolik než v Německu před první válkou. Rakouský liberalismus byl typický a vyhovoval dobře Židům, kteří dovedli exploatovat výborně liberalistická hesla o rovnosti a svobodě. Protože disponovali velkým kapitálem, pozřeli brzy velký i těžký průmysl. Stali se majiteli latifundií, dostávali do svých rukou banky a tzv. velký tisk. Vídeňský Rothschild se stal faktickým páнем monarchie!

Židé tehdy inklinovali k Vídni - Praha byla pouze jejich liliáku. Po první světové válce nastala radikální změna v postoji Židů. Takřka přes noc se orientovali na Prahu, protože tušili, že režim v novém čs. státě bude židomilský. U kolébky tohoto státu stálo světové židovstvo, které mělo zájem na tom, aby ve střední Evropě vznikl stát, kde by měli Židé svou baštu. Masaryk a Beneš se zavazali světovému židovstvu, že z ČSR takový stát vytvoří. Proto byla do ústavy dána klausule o rovnoprávnosti Židů a proto byla celá politika republiky řízena zájmy židovskými a zednářskými. Konkrétně šlo v ústavě o odstavec týkající se ochrany Židů.

Tehdejší čs. republika se stala asymlem židovských emigrantů a není také náhodné, že se stala v roce 1933 místem sionistického sjezdu, jehož delegáti byli vítáni oficiálními osobnostmi, zejména ministrem zahraničí Benešem.

"Nezapomeňte, že Židé jsou národem nám zcela cizím"

Jan Neruda

"To všechno vodné čas..."

Ing. Jaromír Thuma, Praha

Kdo z Čechů by neznal jednu z písní Valdemara Matušky, jejíž název jsem použil jako titul článku. Zná ji asi kdekdo, málokdo si však asi položil otázku, co zahrnuje ten pojem "to všechno". Je toho strašně mnoho, co čas odvanul. Něco nenávratně, něco snad jen dočasně. I čas se v životě lidí někdy vrací, i když se to zdá nemožností.

Příkladem čehosi, co také "vodné čas", jsou "zlaté české ruce". Kdysi platvalo, že všude, kam přišli Češi, se brzy začalo mluvit o jejich zlatých rukách. Nezahrnovalo to však jenom nějaký ten um rukodělný, ale i vynalézavost rozumu a solidní odpovědnost ke všemu, co Češi dělali. Díky tomu byli Češi vítanými odborníky téměř ve všech oborech. Všude kam přišli je předcházelo dobré jméno. A ještě jedna nezanebatelná vlastnost, je-

jich svobodomyšlnost! Vztah ke svobodě, vycházející z národní hrdosti, ale bez jakýchkoliv prvků nacionalistických či rasistických. Kořeny těchto chvályhodných vlastností musíme hledat v daleké minulosti našich národů, Čechů a Moravanů. Byly časy, kdy Čechy a Morava znamenaly pro celý tehdejší kulturní svět politické a kulturní centrum střední Evropy. Pražská universita, založená Karlem IV., roku 1348, je nejstarší středoevropskou universitou. Byla založena v době, kdy v mnoha okolních zemích lidé ještě žili v hluboké zaostalosti...

Češi své dobré jméno hrdě nesli celým světem a ať žili kdekoliv, vždy zůstávali ve svých srdcích Čechy! Kazit se tento náš čistý kredit začal teprve tehdy, když začali u nás své rejdy a intriky rozvíjet hlasatelé bolševických myšlenek, rekrutovaní především z řad lumpenproletariátu. Tito "budovatelé beztrždní společnosti budoucna", jak se sami rádi nazývali,

budovali tím, že ničili vše, co lidi spojovalo v národě, vše, co nevyhovovalo jejich mocenským zájmům. Ve jménu toho byli schopni spojit se s kýmkoliv a podpořit jakékoliv podraznictví. Korunu tomu všemu nasadili v únoru 1948 Gottwaldovi milicionářští hrdlořezi, když se zmocnili násilím vlády nad námi všemi. Dělníka ve svých projevech povyšovali nade vše, ale ve skutečnosti mu brali jakoukoliv identitu a přetvářeli jej jen v poslušného otroka, tvořícího článek řetězu, kterým spoutávali všechny ostatní. Z poctivého dělníka, hrdého na svůj řemeslný um, se záhy stal lajdák, jehož hlavní náplní života se stalo vysedávání na stranických schůzích a po hospodách. Komunisté v lidech pěstovali nenávisť proti každému kdo něco uměl či znal a svým bolševickým internacionalismem vyháněli z mysli lidí poslední zbytky vlastenectví. Díky tomu u nás začaly mizet ony "zlaté české ruce". Asi je "vodné čas!"

Vrátí nám čas ten dobrý kredit? Dokážeme se zbavit všeho toho duševního a morálního balastu, který do nás soudruzi nacpali a staneme se zase lidmi? Získáme znovu ztracený vřhlas dobrých pracovníků a poctivých lidí?

Klaus, Dlouhý a Čalfa chtějí založit kvarteto. Čalfa povídá: - Chybí nám čtvrtý hlas.

Dlouhý povídá: - Zavolejte Komárkoví.

Klaus povídá... a povídá a povídá...

(M.Kantek, Praha 8)

- Viš co je to Klausova dírka?

- To už je starý, to je přece ta poslední dírka, hned za přezkou, na kterou si můžeš utáhnout opasek.

- A viš, co je to Klausova čárka?

- To je profízlá ta Klausova dírka, aby sis mohl opasek utáhnout ještě o kousek, až ti budou padat kalhoty.

(Z.Frantál, Jablonec)